

Toekomstvisie Giethoorn

“Het is eigenlijk een vreemd dorp.”

Toekomstvisie Giethoorn

“Het is eigenlijk een vreemd dorp.”

Inhoudsopgave

Voorwoord 7

- 1 Inleiding 9
 - 1.1 Aanleiding 9
 - 1.2 Plangebied 9
 - 1.3 Toetsingskader voor initiatieven 11
 - 1.4 Leeswijzer 11

DEEL I

- 2 Trends en ontwikkelingen 13
- 3 Opgaven en uitgangspunten 21
 - 3.1 Wat zegt onze omgevingsvisie? 21
 - 3.2 Aanvullende kaders 22

DEEL II

- 4 Visie op Giethoorn 27
 - 4.1 Raamwerk voor de toekomstige ontwikkeling 27
 - 4.2 Deelgebieden 33
- 5 Gieters bouwen 77
- 6 Op weg naar uitvoering 79

Bijlagen

- I Streefbeeld openbare ruimte 80
- II Reclameregels 82

Colofon 92

Voorwoord

Voor u ligt de Toekomstvisie Giethoorn: het product van een intensieve samenwerking tussen de gemeente Steenwijkerland, Giethoorn Onderneemt, 't Gieters Belang en vooral ook vele betrokken bewoners.

Deze visie ligt voor u in een tijd die voor iedereen veel onzekerheid met zich meebrengt. Onzekerheid over leven en gezondheid, maar zeker ook over economie en werk. Wij zijn ons er van bewust dat het gek voelt om op dit moment aandacht te besteden aan een onderwerp als de toekomstige ontwikkeling van je dorp. De teksten zijn waar nodig aangepast aan een nieuwe realiteit. Waarom leggen we deze visie nu toch aan u voor? Ongetwijfeld komen er ook weer betere tijden. Hopelijk al heel snel. Wanneer dat zo is hebben we met het vaststellen van deze visie een aantal kaders vastgelegd voor een gezonde economische ontwikkeling die ook aandacht geeft aan de leefbaarheid en ecologische waarden in en om Giethoorn.

In het proces om tot deze visie te komen is eens te meer bewezen dat Giethoorn begaan en betrokken is bij de toekomst van het eigen dorp. In de werkgroep visie is hard (samen)gewerkt om tot een breed gedragen visie te komen. Dit was overigens niet altijd even eenvoudig. Ook al stonden 'de neuzen' in de meeste gevallen in dezelfde richting, toch was er een aantal onderwerpen waar de belangen wat verder uit elkaar lagen. Vraagstukken worden soms naar de toekomst toe natuurlijk iets anders ingevuld vanuit het perspectief van ondernemerschap dan wanneer het vraagstuk enkel vanuit leefbaarheid wordt gezien. En daar is niets mis mee. Van belang is dat ieders uitgangspunt wordt gerespecteerd, maar dat daar waar verschillen ontstaan vooral op zoek wordt gegaan naar waar we elkaar in het dorp wel in kunnen vinden. Door begrip te hebben voor de verschillende belangen, geduldig te zoeken naar overeenkomsten en de tekst in de visie zuiver te formuleren, is het de werkgroep visie gelukt om tot een gedragen visiedocument te komen waar de betrokken partijen zich ook achter scharen.

Gaandeweg het traject kwam vanuit het dorp wel de boodschap dat het proces erg lang duurde. Dat klopt, maar de werkgroep wilde het traject op zorgvuldige wijze vormgeven. En dat kost tijd. Als vertrekpunt is voortgebouwd op eerdere documenten als de Dorpsvisie Giethoorn uit 2012, Florissant Giethoorn en de aanwijzing tot Beschermd dorpsgezicht. Daarbij is in eerste instantie gekeken naar wat ons bindt. Wat vinden we met z'n allen van waarde in Giethoorn. Deze waarden zijn in beeld gebracht en vormden de basis voor het betrekken van bewoners en ondernemers (die in de meeste gevallen overigens zelf ook bewoner zijn) bij het vervolg. Op verschillende manieren zijn bewoners en ondernemers betrokken bij de inhoud van deze visie. Er zijn schetssessies gehouden, tijdens vele dagdelen in het Kulturhus is met individuele bewoners en ondernemers en met groepen inwoners gesproken. Verder zijn er individuele gesprekken gevoerd en hebben veel mensen via e-mail en langs andere digitale wegen de werkgroep bereikt. Hier is veel waardevolle inbreng uit voortgekomen. Van historische kennis tot nieuwe inzichten, van wensen en verlangens voor de langere termijn tot heel concrete ideeën voor het oplossen van nu urgente problemen. En vervolgens moest alle informatie ook geordend aan papier worden toevertrouwd.

Alle input leverde overigens een aantal dilemma's op. Gaat een visie op de toekomst ook over oplossingen op de korte termijn? Welke mate van concreetheid streef je na in een visie, ofwel, moet de toekomstvisie handvatten hebben voor het beoordelen van concrete initiatieven, of gaat die meer over hoofdlijnen. De werkgroep heeft bij het opstellen van de visie rekening gehouden met deze en andere vragen. Door wat van waarde is zorgvuldig te beschrijven en daaraan spelregels te koppelen die bij toekomstige ontwikkelingen in acht moeten worden genomen, hopen we voldoende waarborgen te hebben gecreëerd om Giethoorn toekomstbestendig te laten zijn.

Voor het vervolg is belangrijk dat we (ondernemers, bewoners en gemeente gezamenlijk) samen onze schouders onder het daadwerkelijk realiseren van deze samen beschreven toekomst zetten.

Namens de stuurgroep,
Erik Boer, voorzitter Giethoorn Onderneemt
Evert van Dijk, voorzitter 't Gieters Belang
Bram Harmsma, wethouder gemeente Steenwijkerland

“Het is eigenlijk een vreemd dorp. (...) Er is zoveel water in dit dorp, dat er geen plaats meer is voor straten. (...) Ze zouden trouwens geen brede weg willen, want dan zou er ook niks vreemd meer aan zijn en dan zouden er ook geen vreemdelingen komen.”

Uit de film Fanfare, Bert Haanstra (1958).

1.1 Aanleiding

Sinds de film Fanfare van Bert Haanstra is er één en ander veranderd in Giethoorn. En de komende jaren zal er weer van alles veranderen in Giethoorn. Of, beter gezegd: zullen wij weer veel veranderen. Omdat we nieuwe wensen hebben, ruimte zoeken om te ondernemen, goed te wonen, te ontspannen. Maar ook omdat we voor een aantal opgaven staan die ruimte vragen. Denk alleen al aan vraagstukken op thema's als klimaat en energie.¹ Dat de toekomst daarbij heel onvoorspelbaar kan zijn merken we nu met z'n allen door de Corona-crisis

Met de vele uiteenlopende belangen en 'ruimteclaims' is het de vraag hoe we ervoor zorgen dat de kwaliteiten van dit bijzondere dorp geborgd worden. En, hoe we ervoor zorgen dat Giethoorn een prettige plek blijft om samen te wonen, werken, ondernemen en leven. Maar ook, hoe we de kansen die nieuwe ontwikkelingen bieden, een meerwaarde kunnen laten hebben voor zowel Giethoorn als de bewoners, ondernemers en bezoekers.

Simpelweg het ene na het andere initiatief faciliteren is geen optie: ruimte voor het ene initiatief kan namelijk ten koste gaan van (ruimte voor) andere initiatieven. Of ten koste gaan van de kwaliteit van onze leefomgeving.

Om de vele uiteenlopende belangen en ruimtevragen in het dorp op elkaar af te stemmen, hebben we een visie voor Giethoorn opgesteld: een kader voor afwegingen tussen belangen en (gewenste) ontwikkelingen (in ruimte en in tijd).

1.2 Plangebied

Het plangebied beslaat Giethoorn en directe omgeving. Tegelijkertijd kijken we ook 'breder'. Dit doen we omdat ontwikkelingen in Giethoorn niet los kunnen worden gezien van bijvoorbeeld de ontwikkeling van zogenaamde 'gele vlekken' in het land van Weerribben-Wieden. Voor zover dergelijke ontwikkelingen in de directe nabijheid van Giethoorn zijn voorzien worden deze getoetst aan de in deze visie geformuleerde uitgangspunten.

¹ Zie hoofdstuk 2 Trends en ontwikkelingen.

‘Gele vlekken’ danken de naam aan de kleur waarmee de locaties zijn weergegeven op kaarten die onderdeel zijn van het provinciaal omgevingsbeleid. Op deze locaties worden nog mogelijkheden gezien voor de ontwikkeling van nieuwe verblijfsaccommodaties. Buiten deze locaties is er binnen de provincie Overijssel geen ruimte voor nieuwe recreatiewoningen, tenzij er sprake is van een innovatief concept of de realisatie van de nieuwe recreatiewoningen onderdeel uitmaakt van een kwaliteitsimpuls voor een bestaand recreatieterrein (Jij kleurt Overijssel; Omgevingsvisie provincie Overijssel, 2017).

1.3 Toetsingskader voor nieuwe initiatieven

De visie is na vaststelling door de raad een toetsingskader voor nieuwe initiatieven - denk aan verzoeken voor bouwplannen (van klein tot groot) en functiewijzigingen - en verdere uitwerking van opgaven in Giethoorn. Dit toetsingskader wordt gevormd door de in hoofdstuk 4 per deelgebied opgenomen spelregels. Ook biedt de visie uitgangspunten voor het opstellen van het Omgevingsplan, dat regelt waar, wat en hoeveel mag worden gebouwd.²

De visie is geen blauwdruk, maar een richtinggevend document voor de toekomstige ontwikkeling van Giethoorn. Binnen het raamwerk van de visie moet voldoende flexibiliteit zijn om in te kunnen spelen op de behoeftes van het moment. Naar gelang de omstandigheden bekijken we dan ook of de visie nog actueel is of wellicht moet worden bijgesteld.

1.4 Leeswijzer

Dit document bestaat uit twee delen: een inventarisatie en analyse (deel I) en de visie (deel II). Deel I bestaat uit de hoofdstukken 2 en 3. In hoofdstuk 2 vind je een beknopte beschrijving van een aantal actuele maatschappelijke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor hoe we in de toekomst onze leefomgeving³ in Giethoorn (kunnen) gebruiken en de ruimtevragen en/of opgaven en kansen die we in dit licht zien. In hoofdstuk 3 vind je een samenvatting van relevante (beleids)kaders, waarbij Waardevast Landschap; Omgevingsvisie Steenwijkerland (2017) een belangrijk vertrekpunt vormt.

2 Nu hebben gemeenten meerdere bestemmingsplannen voor hun grondgebied. Onder de Omgevingswet, die waarschijnlijk op 1 januari 2022 in werking treedt, moet iedere gemeente één omgevingsplan voor haar hele grondgebied vaststellen (aandeslagmetdeomgevingswet.nl).

3 In de Omgevingswet staat het begrip fysieke leefomgeving centraal. Hieronder vallen in ieder geval: bouwwerken, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. Beleid voor de fysieke leefomgeving staat primair in dienst van de sociaal-economische ontwikkeling van (een bepaald deel van) provincie of gemeente.

In hoofdstuk 4 werken we de visie inhoudelijk uit en geven we antwoord op de vraag: waar willen we naar toe met Giethoorn? Aan de hand van een viertal thema's zetten we in paragraaf 4.1 het raamwerk voor de toekomstige ontwikkeling van het dorp uiteen. In paragraaf 4.2 zoomen we in op onderscheiden deelgebieden. Met hoofdstuk 5, waarin we het thema 'Gieters - of 'dorps' - bouwen' nader toelichten, en hoofdstuk 6, een beschrijving van de vervolgstappen, vormt dit deel II.

Trends en ontwikkelingen

We zien verschillende veranderingen op ons af komen die invloed hebben op onze leefomgeving, ook in Giethoorn. Een aantal actuele maatschappelijke ontwikkelingen die - soms grote - gevolgen hebben voor hoe we in de toekomst de ruimte (kunnen) gebruiken zijn:

- De kwetsbaarheid van toerisme als economische sector
- Klimaatverandering
- Bodemdaling
- Energietransitie
- Mobiliteit: schoner, slimmer en anders
- Digitalisering van de samenleving
- Veranderende woningmarkt en vergrijzing
- Toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving

In dit hoofdstuk vind je een toelichting en een beschrijving van de ruimtevragen en/of opgaven. En van de kansen die we in dit licht zien.

De kwetsbaarheid van toerisme als economische sector

Tot voor kort verwachtte het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) de komende jaren een forse stijging van het aantal buitenlandse toeristen dat naar Nederland komt. Ook het aantal binnenlandse toeristen zou volgens de raming van het NBTC de komende jaren toenemen. De afgelopen weken maakten duidelijk dat toerisme als economische sector kwetsbaar is. Een ziektegolf op wereldwijde schaal, zoals met het Coronavirus nu, geopolitieke ontwikkelingen of een financiële crisis kunnen de groei van het toerisme fors doen afvlakken of zelfs stilleggen. De toekomst kunnen we niet voorspellen. Mogelijk is er wezenlijk iets veranderd, blijven toeristen weg. Mogelijk komen er andere toeristen (meer van 'dichtbij'). Mogelijk zien we alsnog een toename van bezoek.

Ruimtevragen en/of opgaven en kansen:

- De kwetsbaarheid van toerisme als economische sector vraagt om flexibiliteit in beleidskeuzes en aandacht voor weerbaarheid. Dit kan bijvoorbeeld een heroverweging betekenen van de herkomstlanden waar gebiedspromotie op gericht is. In Perspectief Bestemming Weerribben Wieden 2025 is ervoor gekozen in te zetten op enige risicospreiding door een focus op meerdere doelgroepen en leefstijlen. Daarnaast wordt ingezet op het verstevigen van de binding met de Nederlandse afzetmarkt en dichtbijmarkten als Duitsland en België. Daarmee wordt gebouwd aan een stevige basis voor toerisme die stand kan houden wanneer ontwikkelingen de komst van toeristen uit verder gelegen markten afzwakken of stilleggen.
- Als het toerisme de komende jaren alsnog wel fors groeit, is volgens het NBTC een andere aanpak noodzakelijk. In Perspectief Bestemming Weerribben Wieden 2025 heeft die andere aanpak nadere uitwerking gekregen voor het land van Weerribben en Wieden. Toerismespreiding is hierin een van de strategische keuzes; enerzijds door aanbodontwikkeling elders, anderzijds door het verleiden van toeristen met marketing, informatie en smart mobility/hospitality.

- De afgelopen jaren bracht de groei van het toerisme in Giethoorn, naast banen en economische voordelen, op drukke dagen ook knelpunten met zich mee. Denk aan de druk op infrastructuur, parkeer- en afvalproblemen en andere overlast voor bewoners. Hoewel we ons dat op dit moment misschien niet meer kunnen voorstellen, staan op die drukke dagen leefbaarheid en toerisme op gespannen voet. En de beleving van het authentieke kleinschalige Giethoorn, vooral op en rond het Binnenpad, onder druk.
- De afgelopen jaren nam het aantal B&B's en AirBnB's in Giethoorn fors toe. Het exacte aantal is onbekend; waarschijnlijk gaat het om ongeveer 120 bedden in het drukste deel van Giethoorn (denk aan Binnenpad, Ds. T.O. Hylkemaweg, Kerkweg, Langesteeg en Zuiderpad).⁴ Het aantal hotelbedden in Giethoorn bedraagt 199 bedden. Dit aantal is de laatste jaren niet toegenomen.

Klimaatverandering

De klimaatverandering zorgt wereldwijd voor natter, droger, warmer en extremer weer. Dit betekent aan de ene kant dat de kans op wateroverlast toeneemt, maar aan de andere kant ook op (economische) schade door droogte. Denk aan schade aan infrastructuur, gebouwen, dieren en planten (ook onze voedselvoorziening) en onze gezondheid.

Klimaatrobuust waterbeheer⁵

Voor de regio Oost-Nederland is een strategie ontwikkeld die samen te vatten is in de trits 'sparen -aanvoeren - accepteren/adapteren'. De trits kent geen strikte volgorde. Startpunt is wel het 'sparen' in de dubbele betekenis van het woord: 'besparen' door zo zuinig mogelijk gebruik te maken van het beschikbare water en 'opsparen en bewaren' door het zoveel mogelijk vasthouden van het beschikbare water (voorraadvorming in het grond- en oppervlaktewatersysteem). Daarnaast dienen de wateraanvoermogelijkheden te worden behouden en waar mogelijk geoptimaliseerd. Er is geen garantie dat water voor landbouw, recreatie, scheepvaart en natuur altijd in voldoende mate beschikbaar is; soms zal een tekort aan water moeten worden geaccepteerd, dan wel zal aanpassing (adaptatie) van bedrijfsvoering of doelen nodig zijn. In de zogenaamde Verdringingsreeks IJsselmeergebied is vastgelegd in welke volgorde 'watervragers' in (onder andere) de kop van Overijssel water krijgen, of met andere woorden, in welke volgorde gebruiksfuncties worden beperkt in het aanvoergebied IJsselmeer.

⁴ In Perspectief Bestemming Weerribben Wieden 2025 is het voornemen opgenomen het totale aanbod van B&B's beter in beeld te brengen.

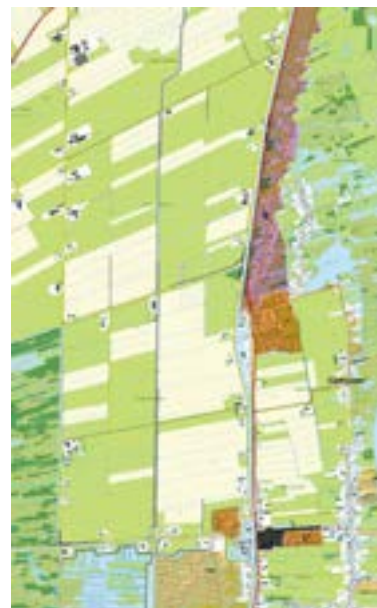
⁵ Overgenomen uit: Jij kleurt Overijssel; Omgevingsvisie provincie Overijssel, 2017

Het vernatten van veengebieden wordt als een kans voor het klimaat gezien. In de Wieden wil Natuurmomenten met een pilot het potentieel van koolstofopslag aantonen. Met het graven van nieuwe petgaten wordt beoogd verlanding⁶ op gang te brengen waarbij CO₂ uit de atmosfeer voor lange tijd wordt vastgelegd en dus de koolstofopslag wordt vergroot. Het vrijkomende materiaal blijft onder water (in de Beulakerwijde) om afbraak - waarbij CO₂ vrijkomt - te voorkomen. De pilot draagt met het op gang brengen van de verlanding ook bij aan het behalen van de doelen voor het Natura 2000-gebied.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- Mogelijkheden voor het 'opsparen en bewaren' van water voor drogere tijden (voorraadvorming in het grond- en oppervlaktewatersysteem) zijn er in de Gieterse Polder en in de Polder Giethoorn.
- Bij hevige of aanhoudende regen is er in Giethoorn sprake van wateroverlast in delen van de 'nieuwbouw' (de naoorlogse planmatige uitbreidingen). Afkoppelen – het scheiden van het regenwater van het rioolstelsel door de aanleg van een apart regenwatersysteem – biedt een oplossing. In delen van de nieuwbouw is dit al gebeurd.⁷ Een andere oplossing is ruimte maken voor de opvang van water, in tuin of openbare ruimte. Denk daarbij ook aan - echt Gieters - de aanleg van natte infrastructuur (waterwegen).

Bodemdaling

Veen oxideert en daardoor zakt de bodem. Dit proces is al lang gaande, maar zorgt meer en meer voor problemen. "Veehouders merken dat het lastiger wordt om tijdig het land

⁶ Verlanden is een proces waarbij moerassen, wetlands, plassen of ondiepe meren langs natuurlijke weg in land veranderen (Wikipedia.nl).

⁷ Sinds 1 januari 2008 is afkoppelen voor nieuwbouwwoningen verplicht.

op te kunnen en overheden hebben extra kosten door verzakkingen van wegen, riolering en gebouwen. Daarnaast treedt extra CO₂-uitstoot op door veenoxidatie en uitspoeling van mineralen in het grond- en oppervlaktewater.”⁸

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- In Overijssel is een verkenning gedaan naar deze ontwikkeling en problematiek. Op basis van deze verkenning worden oplossingsrichtingen bepaald. Op dit moment kunnen we voor Giethoorn en directe omgeving nog geen specifieke problemen en oplossingen benoemen. Algemeen wordt ‘vernatten’ als een oplossing gezien.

Energietransitie

Mede door de klimaatverandering dringt het besef door dat verduurzaming noodzakelijk is. In toenemende mate wordt duidelijk dat we op een andere manier naar onze samenleving en economie moeten kijken en naar hoe we die anders moeten organiseren. Efficiënter en zorgvuldiger omgaan met energie, grondstoffen en natuurlijke hulpbronnen staat daarbij centraal. Dit vraagt om een forse transitie: voor de energievoorziening bijvoorbeeld zijn we nog grotendeels afhankelijk van fossiele brandstoffen. Naast inzet op energiebesparing (elke megajoule⁹ die we besparen, hoeven we niet op te wekken), is onder andere inzet nodig op het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie (energie uit bronnen als de zon, wind, biomassa en de ondergrond). En ruimte.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- Het elektriciteitsverbruik in Giethoorn bedraagt volgens de klimaatmonitor¹⁰ (op basis van de gegevens van 2017) circa 14,04 terajoule (TJ)¹¹; als we de gevolgen van niet langer verwarmen met aardgas volledig meerekenen is de energievraag circa 95,7 TJ. Om een gevoel te hebben bij de ruimtevraag: omgerekend naar het aantal hectares zonnepanelen (op dak, land en/of water), betekent dit elektriciteitsverbruik circa 4,3 hectare; inclusief de volledige vervangingsvraag gas/warmte circa 29,3 hectare.¹² Elektriciteit opwekken kan natuurlijk ook met windenergie. Omgerekend naar windenergie komt dit laatste neer op 2 windturbines van elk 4,5 MW; zonder de vervangingsvraag gas/warmte is een kleinere ‘dorpsmolen’ voldoende.
- Of we deze energie in z’n geheel in of in de directe omgeving van Giethoorn moeten willen en kunnen opwekken is de vraag. De ondergrondse infrastructuur is op dit moment een belangrijke beperkende factor en het draagvlak voor windturbines en opstellingen met zonnepanelen op land of water, vooral vanwege het spanningsveld met de cultuurhistorische waarden en de toeristisch-recreatieve belangen, ontbreekt.

⁸ Overgenomen uit: West-Overijssel aan de slag met bodemdaling, Joost de la Cour, 2017, nieuweoogst.nl

⁹ 1 megajoule = 10⁶ joule

¹⁰ Bron: <https://klimaatmonitor.databank.nl/Jive>

¹¹ 1 terajoule = 10¹² joule

¹² Naar verwachting is het niet nodig om de volledige warmtevraag om te zetten in elektriciteit; Rendo heeft de ambitie uitgesproken haar verzorgingsgebied van groen gas (en (veel) later groene waterstof) te voorzien.

- Draagvlak is er wel voor het benutten van dakoppervlak van agrarische bedrijfsgebouwen, bijvoorbeeld in de Polder Giethoorn. Dit kan collectief, onder andere door aan te sluiten bij de energiecoöperatie De Wieden-Weerribben, die de daken zoekt en het onderhoud regelt.
- De nabijheid van de beschermde natuurgebieden biedt kansen. Bij het beheer van deze natuurgebieden komen jaarlijks restproducten vrij (riet, gras, plagse, takken en hout): grondstof voor het opwekken van energie en het produceren van brandstof (en/of andere biobased producten). Ook de ondergrond biedt mogelijkheden: bodemenergie in de vorm van warmte of koude.¹³

Zonnepanelen op agrarische bedrijfsbebouwing aan de Kanaaldijk

Mobiliteit: schoner, slimmer en anders

Mobiliteit moet volgens het Klimaatakkoord de komende jaren flink veranderen: het moet schoner, slimmer en anders. Denk bij **schoner** onder andere aan de transitie naar elektrisch rijden en varen, bij **slimmer** bijvoorbeeld aan het optimaliseren van verkeersstromen of het beter benutten van vervoercapaciteit, bij **anders** aan verandering van ons gedrag: vaker met de fiets en/of openbaar vervoer bijvoorbeeld. Of met andere emissievrije vormen van vervoer.

Bij de verandering van mobiliteit staat de keten van verschillende vervoersmodaliteiten centraal. Dit betekent dat de verschillende vervoerswijzen niet ontwikkeld en beheerd worden als zelfstandige systemen, maar gezien worden als onderdelen van een keten of netwerk. Het belang van fiets, auto en openbaar vervoer én het belang van het vervoer over water, weg en spoor op de verschillende verbindingen worden daarbinnen zorgvuldig afgewogen. Belangrijke criteria daarbij zijn veiligheid, doorstroming en leefbaarheid.¹⁴

¹³ De temperatuur in de aardbodem is over het jaar heen vrij constant en op geringe diepte al 10 à 12°C. Hoe dieper je gaat, hoe hoger de temperatuur is. Op circa 1500 tot 2000 meter diepte is de temperatuur circa 70 tot 90 graden.

¹⁴ Overgenomen uit: Jij kleurt Overijssel; Omgevingsvisie Provincie Overijssel, 2017.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- De gemeente Steenwijkerland werkt op dit moment aan een strategische mobiliteitsvisie. Bovenstaande thema's – schoner, slimmer en anders, en de keten van verschillende vervoersmodaliteiten - zijn onderwerp van gesprek. Mogelijk kunnen verschillende schakels in de keten beter op elkaar afgestemd worden en biedt dit ook kansen voor een optimale bereikbaarheid van Giethoorn, van de eerste tot en met de laatste kilometer. In Giethoorn en omgeving vraagt het vervoer over water daarbij bijzondere aandacht!
- Voor de transitie naar elektrisch rijden en varen is een goede dekking van laadpalen met duurzaam opgewekte elektriciteit noodzakelijk. In Giethoorn vraagt de ruimtelijke inpassing hiervan aandacht. Dit vanwege het spanningsveld met de cultuurhistorische waarden en de toeristisch-recreatieve belangen.

Digitalisering van de samenleving

Digitalisering verandert bijna elk aspect van de samenleving: hoe we communiceren en 'netwerken', hoe we werken, kennis vergaren, winkelen, gezond blijven. Ontwikkelingen gaan razendsnel: wie had tien jaar geleden kunnen bedenken dat de moderne boer appt met z'n koeien, er nu slimme snelwegen zijn en 3d-geprinte bruggen en woningen?

Deze digitalisering biedt kansen, onder andere voor het op een efficiëntere manier benutten van onze leefomgeving. Denk aan mobiliteitssystemen en parkeerplaatsen, of veelomvattender: aan de smart city. Een smart city gebruikt digitale technologie om transportsystemen, parkeerplaatsen, energie, gezondheidszorg, water en afval efficiënter te benutten. En om bewoners effectiever en actiever te betrekken bij hun leefomgeving.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- Digitalisering biedt zeker kansen voor Giethoorn. Denk alleen al aan digitale verwijssystemen voor bezoekersparkeren die zoekverkeer en daarmee overbodige verkeersbewegingen in het dorp voorkomen. Daarnaast kan technologie ingezet worden om het aantal auto's in het dorp te meten. Dit kan bijdragen aan betere informatie over de bereikbaarheid van het dorp. Met zogenaamde algoritmen¹⁵ is het aantal auto's voorspelbaar en daarmee ook de inzet van verkeersregelaars en extra handhaving.
- Doordat heel veel zaken via internet te verkrijgen zijn, zijn mensen zaken die niet via internet te verkrijgen zijn meer gaan waarderen, op zoek naar eigen en unieke (reis)ervaringen. De beleving van het authentieke 'vreemde' Giethoorn is er daar één van.
- De veranderingen in ons winkelgedrag hebben gevolgen voor onze leefomgeving, ook in Giethoorn. Denk alleen al aan het toegenomen aantal pakketbezorgers die Giethoorn aandoen om alle digitaal bestelde boodschappen en pakketjes af te leveren (erg handig als je op een plek woont waar je niet met de auto bij de deur kunt komen). Mogelijk moet er worden nagedacht over verzamelpunten om ook in Giethoorn dit type dienstverlening

¹⁵ "Een algoritme is een reeks instructies voor een computer. Zulke instructies kunnen simpel zijn: als iemand 10 kilometer te hard rijdt, dan krijgt hij een boete van een bepaald bedrag. Maar ze kunnen ook ingewikkelder zijn en honderden feiten meewegen, om zo bijvoorbeeld voorspellingen te doen of schattingen te maken (nos.nl, 29 mei 2019)."

zonder veel overlast tot zijn recht te laten komen. Op al drukke dagen zorgt dit voor nog meer opstoppen in de nabijheid van het beschermd dorpsgezicht.

Veranderende woningmarkt en vergrijzing

De bevolkingssamenstelling verandert in Nederland: het aandeel ouderen stijgt en daarmee de gemiddelde leeftijd van de bevolking. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is in 2040 iets meer dan een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder (in 1995 was dit circa 13%). De belangrijkste oorzaak van deze 'vergrijzing' is de toegenomen levensverwachting (omdat we beter eten, meer bewegen, de geneeskunde zich steeds verder ontwikkelt). Maar ook de 'ontgroening' speelt een rol: er worden minder kinderen geboren dan voorheen. Dit betekent onder andere dat er in de toekomst steeds meer van de samenleving wordt gevraagd in de vorm van mantelzorg en/of zorgen voor elkaar. Daarvoor zijn andere, meer beschutte woonvormen nodig. Naast deze meer beschutte woonvormen speelt ook de vraag naar betaalbare woningen: in heel Nederland is, onder andere door de stijgende huizenprijzen, het vinden van woningen voor starters een nijpend probleem.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- De afgelopen jaren zijn met de gestegen huizenprijzen ook in Giethoorn veel woningen onbereikbaar geworden voor lokale starters op de woningmarkt.
- In Giethoorn wonen gemiddeld meer 65-plussers dan in de gemeente Steenwijkerland als geheel (in Giethoorn is 25% van de inwoners 65 jaar en ouder, in Steenwijk 21%). Voor een deel van de ouderenwoningen in Giethoorn (zowel koop als huur) is volgens de Woonvisie Steenwijkerland 2017-2021 een moderniseringsslag nodig. De Woonvisie geeft ook aan dat niet alle woningen in Giethoorn levensloopgeschikt te maken zijn – mede door hun ligging ('achter de brug'). In Giethoorn is in de toekomst mogelijk behoefte aan levensloopbestendige woningen voor ouderen.

De gemeente Steenwijkerland stimuleert het aanpassen van woningen om deze meer levensloopbestendig te maken, onder andere met advies en financiering vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Voor het levensloopbestendig maken van de sociale huur heeft Wetland Wonen (eigenaar/verhuurder van de sociale huurwoningen in Giethoorn) haar eigen beleid.

- Doordat senioren vanuit een eengezinswoning willen verhuizen naar een gelijkvloerse woning, ontstaat er in Giethoorn aanbod van eengezinswoningen in de sociale huur. Voor de komende 10 jaren wordt verwacht dat ca. 10% van deze woningen onttrokken moet worden aan de markt.¹⁶ Verkoop van deze woningen biedt kansen voor koopstarters op de woningmarkt. Bij sloot ontstaat hier ruimte voor de bouw van levensloopbestendige woningen.

¹⁶ Overgenomen uit de Woonvisie Steenwijkerland 2017-2021.

Toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving

Het groeiende besef dat de manier waarop wij op dit moment voorzien in onze economische en maatschappelijke behoeften risico's met zich meebrengt voor onze gezondheid en toekomst, zorgt ervoor dat consumenten steeds kritischer worden op kwaliteit. Dit uit zich onder andere in een toenemende aandacht voor een gezonde leefstijl, gezond voedsel, dierenwelzijn en zorg voor het milieu.

Ruimte vragen en/of opgaven en kansen:

- Hier liggen kansen voor het land van Weerribben Wieden: In het hart van het land van Weerribben en Wieden vind je rust en ruimte om te ontspannen, schone lucht, schoon water. En een te koesteren kwaliteit als 'donkerte': 's nachts is het nog echt donker, kun je de sterrenhemel zien en je ver weg wanen van de bewoonde wereld. In dit prachtige gebied is ruimte voor 're-creatie' in de ware betekenis van het woord.¹⁷
- Een schone leefomgeving is ook onderdeel van een gezonde leefomgeving. Op dit moment is sprake van veel zwerfvuil. Mogelijk mede door het ontbreken van voldoende afvalbakken. Bij herinrichtingen in de openbare ruimte is dit een aandachtspunt.
- Er is behoefte aan meer mogelijkheden om te bewegen. Vooral in Noord ontbreekt de mogelijkheid voor een rondwandeling.
- In meer algemene zin is er behoefte aan mogelijkheden om te recreëren voor de lokale bevolking.

¹⁷ "Re-creatie duidt op vernieuwing, verfrissing; de bedoeling van recreëren is het opladen van de persoonlijke actieradius, het vernieuwen van de energie, het verzetten van de zinnen en het ontladen van opgelopen spanning (Wikipedia.nl)."

Opgaven en uitgangspunten

In dit hoofdstuk vind je een samenvatting van enkele relevante kaders, waarbij *Waardevast Landschap; Omgevingsvisie Steenwijkerland (2017)* een belangrijk vertrekpunt vormt.

3.1 Wat zegt onze Omgevingsvisie?

Waardevast Landschap; Omgevingsvisie Steenwijkerland is het strategisch kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente. “Doel van de omgevingsvisie is de leefbaarheid en de economische kracht van onze gemeente te vergroten door de omgevingskwaliteiten van de gemeente te behouden en te versterken. (...) Omgevingskwaliteit definiëren we als de integrale kwaliteit van ruimtes; het gaat er niet alleen om hoe deze ruimtes eruitzien, maar ook waartoe en op welke manier ze functioneren, hoe ze gebruikt worden en hoe die (functies van de) ruimtes met elkaar samenhangen en bijdragen aan het beter functioneren van de samenleving.”

In de Omgevingsvisie zijn diverse opgaven benoemd. Een aantal van deze opgaven is relevant voor Giethoorn. In de Omgevingsvisie staat het volgende:

- **Meer hoogwaardige verblijfsrecreatie**
 “Veel dagjesmensen weten de gemeente Steenwijkerland, en dan vooral Giethoorn, te vinden. Maar om toeristen langer te laten verblijven, mist Steenwijkerland kwalitatief hoogwaardige hotels en recreatieparken met een gevarieerd aanbod. (...) **Grootschaligere nieuwe initiatieven passen eigenlijk alleen in de daarvoor geëigende gele gebieden, met name bij Giethoorn (ten noorden van Bodelaake).**”¹⁸ “Een grote kans ligt er (...) in het kwalitatief opschalen van huidige accommodaties die nu – door veroudering en achterstallig onderhoud – achterblijven bij de moderne wensen van toeristen. Om daarbij aan te sluiten, moeten ze passen in het landschap, duurzaam en authentiek zijn.”
- **Toegankelijk voor de bezoeker die wil genieten van het landschap**
 “De fietspaden in de gemeente zijn niet altijd geschikt voor grote aantallen fietsers en er is behoefte aan extra fietspaden.”
- **Meer plek voor waterrecreatie**
 “Er is bijvoorbeeld nog weinig zwembad met strandjes.”
- **Agrarische ontwikkeling in harmonie met omgevingswaarden**
- **Erven leveren kwaliteit in het buitengebied**
 “**We willen ruimhartig** ¹⁹ **nieuwe functies toestaan** met respect voor de belevingswaarde van het landelijk gebied. Zo worden karakteristieke of cultuurhistorisch waardevolle boerderijen interessant voor allerlei vormen van gebruik, bijvoorbeeld voor kleinschalige recreatieve accommodaties. Transformatie van erven is maatwerk en gaat gepaard met een

18 De paars gemarkeerde tekst is letterlijk overgenomen uit de huidige omgevingsvisie *Waardevast Landschap*. Tijdens het participatieproces bleek dat er op dit moment niet of nauwelijks draagvlak is voor een dergelijk grootschalig initiatief bij Giethoorn. Een deel van de bewoners en ondernemers zien wel mogelijkheden, op voorwaarde dat het initiatief kleinschalig is, ten dienste staat van het dorp en realisatie bijdraagt aan het ontlasten van het drukste deel van Giethoorn

19 De paars gemarkeerde tekst is letterlijk overgenomen uit de huidige omgevingsvisie *Waardevast Landschap*. Het is de vraag of er in (de directe omgeving van) Giethoorn nog draagvlak is voor het ruimhartig toestaan van nieuwe functies.

kwaliteitsimpuls.”

- **Beheer en herstel van landschapselementen krijgt veel aandacht**
- **Versterking van het laagveenmoeras**
- **Goede internetverbindingen in het buitengebied**
- **De bodem als duurzame drager**

“Saneringen pakken we op vanuit de visie dat saneren niet per se hoeft, als het de functie van de bodem niet in de weg staat.” En de veiligheid en gezondheid niet in het gedrang is (red).-

Leegkomend vastgoed krijgt een nieuwe functie

- **Leefbaarheid krijgt prioriteit**
- **Aantrekkingskracht van Giethoorn zorgvuldig benutten**

“De grote aantallen toeristen hebben veel impact op de leefbaarheid van Giethoorn. De toeristen dragen bij aan voorzieningen (zoals winkels en vervoer) maar zorgen ook voor overlast (bijv. parkeren en gebrek aan rust en privacy). De gemeente neemt het initiatief voor een integrale aanpak waarin nieuwe ontwikkelingen, beheer, regelgeving en handhaving thema’s zijn. Samen met inwoners, ondernemers en partners zoeken we naar de goede balans.”

- **Kleine kernen bereikbaar houden**

“En we nodigen inwoners uit mee te denken en samen te werken aan nieuwe initiatieven en op termijn nieuwe vormen van (auto)mobiliteit.”

- **Steenwijkerland maakt zich klaar voor de energietransitie**

“In 2020 wordt in de gemeente een volume aan nieuwe energie opgewekt ter grootte van het huishoudelijk energiegebruik binnen de gemeente. (...) Het is ook nodig om serieus werk te maken van energiebesparing en een verduurzaming van de warmtevraag.”

- **Steenwijkerland bereidt zich voor op de klimaatverandering**

Deze teksten maken onderdeel uit van de relatief recent door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie voor de hele gemeente en vormen daarmee voor de gemeente in beginsel een uitgangspunt voor ontwikkelingen. Dit neemt niet weg dat andere inzichten die voortvloeien uit de totstandkoming van de visie Giethoorn op onderdelen ook tot andere uitgangspunten kunnen leiden.

3.2 Aanvullende kaders

Omgevingsvisie Overijssel; Beken kleur (2017, geactualiseerd in 2018)

Het provinciaal beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel is de *Omgevingsvisie Overijssel*. Dit beleid voor de fysieke leefomgeving staat primair in dienst van de sociaal-economische ontwikkeling van Overijssel. Ontwikkeling die nodig is om Overijssel toekomstbestendig te houden.

De opgaven en kansen waar de provincie Overijssel voor staat, zijn vertaald in centrale beleidsambities voor negen beleidsthema’s. Overkoepelende rode draden (of leidende principes) zijn duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit.

In de Omgevingsvisie staan de gebiedskenmerken centraal: de ruimtelijke kenmerken van een gebied of gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype. De gebiedskenmerken beschrijven op vier lagen de ruimtelijke kenmerken van een gebied: op het niveau van de natuurlijke laag, de laag van de agrarische cultuurlandschappen, de stedelijke laag en de laag van de beleving. Het behoud en de versterking van deze kenmerken vormen het uitgangspunt voor alle toekomstige ontwikkelingen. De inzet is hiermee een kwaliteitsontwikkeling in gang te zetten, waarbij elk project, elke ontwikkeling iets bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Door verbinding naar resultaat; Coalitieakkoord 2018-2022 voor Steenwijkerland

In *Door verbinding naar resultaat* is de visie van de coalitie van BGL, PvdA, VVD en ChristenUnie uitgewerkt in vijf programma's en tien prioriteiten. Daarbij zijn vier begrippen leidend: inwonersparticipatie, verbinding, een faciliterende overheid en resultaat.

De vijf programma's op hoofdlijnen (een op een overgenomen uit het coalitieakkoord):

Inwoner op 1 – Visie/droom:

Inwoners ontplooiën initiatieven op vele vlakken. Daarbij geeft de gemeente de inwoners de ruimte en schept de voorwaarden. Inwoners ervaren een betrokken en betrouwbare overheid met creativiteit en lef, een gemeente die opkomt voor de belangen van haar inwoners bij andere overheden. De wensen en behoeftes van de inwoners staan centraal bij de dienstverlening.

Samenredzaam – Visie/droom:

Iedereen doet mee in Steenwijkerland. We willen een inclusieve samenleving zijn die niemand uitsluit, waarin mensen zich kunnen ontplooiën, hun behoeften kunnen vervullen en waarin iedereen in gelijkwaardigheid samenleeft. Mensen voelen zich (samen) verantwoordelijk voor de samenleving.

Werk aan de winkel – Visie/droom:

We willen een gemeente zijn die een stevige regionale positie heeft en een goed vestigingsklimaat voor haar ondernemers. Werk biedt mensen inkomen en bestaanszekerheid, de kans op ontwikkeling, sociale contacten en structuur en draagt bij aan integratie in de samenleving. Werk is een belangrijke activiteit voor mensen. Allemaal redenen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zo goed mogelijk te helpen om passend werk te vinden of

andere zinvolle activiteiten aan te bieden als dat niet lukt. Inkomen en zelfontplooiing dragen bij aan gevoel van eigenwaarde en welbevinden en daarmee indirect ook aan gezondheid en welzijn.

Mijn Steenwijkerland – Visie/droom:

Mensen wonen graag in Steenwijkerland. Daar is het aangenaam leven in een gezonde, groene en verzorgde omgeving met goede voorzieningen, verspreid over de gemeente en een goede bereikbaarheid voor iedereen. Een gemeente waar zelfontplooiing wordt gewaardeerd en gestimuleerd, net als eigen initiatief.

Duurzaam – Visie/droom:

Steenwijkerland kiest voor een duurzame ontwikkeling van de woon-, leef-, en werkomgeving van de huidige en toekomstige generaties. Steenwijkerland gebruikt natuurlijke hulpbronnen duurzaam en zet in op een energie-neutrale gemeente. Het duurzaamheidsvraagstuk kent verschillende schaalniveaus (globaal-nationaal-regionaal-lokaal). Per schaalniveau zijn er passende maatregelen en oplossingen te bedenken. Steenwijkerland kiest ervoor om lokaal haar verantwoordelijkheid te nemen in verbinding met de regio. De gemeente wordt een voorbeeld op het gebied van duurzaamheid. Steenwijkerland toont daarbij ambitie en daadkracht.

Giethoorn wordt specifiek genoemd onder het programma Werk aan de Winkel:

Recreatie en toerisme: Is een belangrijke economische pijler met nog meer potentie. In samenwerking met Stichting Nationaal Park Weerribben-Wieden zetten we in op doorontwikkeling van de gewenste, integrale gebiedspromotie. We maken daarbij gebruik van landelijke ontwikkelingen en *hebben oog voor parels als Giethoorn. Daarbij is aandacht voor een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid, het creëren van een eerlijk speelveld en handhaving.*

Woonvisie Steenwijkerland 2017-2021

De woonvisie geeft de koers aan op het gebied van wonen. Aandacht voor transformatie van leegkomend vastgoed speelt een belangrijke rol in deze visie. Hiermee wordt voorkomen dat er wordt bijgebouwd, terwijl er elders leegstand en verpaupering kan ontstaan. De woonvisie geeft ook aan hoe we in Steenwijkerland de komende jaren aandacht willen geven aan veranderingen die voortkomen uit de extramuralisering: het feit dat ouderen met een zorgvraag, maar ook anderen die zorg nodig hebben, minder snel in een instelling terecht kunnen en daardoor langer thuis wonen.

De woonvisie is opgedeeld in deelgebieden, waarvan 'Kernen Zuid' - waar Giethoorn onderdeel van uitmaakt - er een is. In de zuidelijke kernen staan we het op kleinschalige basis toevoegen van woningen toe voor zover dit nodig is om tegemoet te komen aan de lokale concrete woningvraag. Transformatie heeft daarbij altijd voorrang op nieuwbouw. Omdat in Giethoorn sprake is van een hogere bouwplanning dan huishoudensgroei, is het op kleinschalige basis toevoegen van woningen alleen toegestaan als het gaat om een unieke lokale concrete woningvraag waarin de nieuwbouwlocaties in het dorp niet voorzien. Denk bijvoorbeeld

aan innovatieve beschutte woonvormen: wonen mét nabuurschap, dus de nabijheid van ondersteuning en mogelijk gedeelde zorg zodat bewoners zo lang mogelijk zelfstandig in het dorp kunnen blijven wonen.

Nota Parkeernormen 2015

De Nota Parkeernormen bevat uitgangspunten voor parkeren bij nieuwe (ver)bouwontwikkelingen en functiewijzigingen binnen de gemeente. Het hanteren van parkeernormen is van belang om de vraag naar en het aanbod van parkeerplaatsen met elkaar in evenwicht te houden. Hiermee wordt een verhoging van de parkeerdruk in de openbare ruimte voorkomen.

Bij de parkeerkencijfers van het CROW²⁰, die de basis vormen voor de Nota Parkeernormen, wordt rekening gehouden met de stedelijkheidsgraad en bereikbaarheidskenmerken. Gelet op de kenmerken van de verschillende kernen binnen de gemeente Steenwijkerland is de binnenstad van Steenwijk (het gebied binnen de vesting) aangemerkt als 'centrum'. De overige gebieden binnen de bebouwde kom van Steenwijk, evenals de kernen Vollenhove en Oldemarkt, zijn aangemerkt als 'rest bebouwde kom'. De overige gebieden binnen de gemeente, waaronder Giethoorn, zijn aangemerkt als buitengebied.

Momenteel wordt een herziening van deze Nota voorbereid waarbij onder meer de parkeerdruk op drukke dagen in Giethoorn een belangrijk aandachtspunt is. Ook de categorisering van Giethoorn als onderdeel van het buitengebied ten aanzien van parkeernormen staat bij die herziening ter discussie.

Dorpsplan Giethoorn 2030; Eén dorp voor allen en allen voor één dorp (2012)

Het Dorpsplan Giethoorn 2030 is door Gietersen opgesteld op initiatief van 't Gieters Belang. De visie voor het dorp op de lange termijn is tot stand gekomen tijdens een interactief planproces met de inwoners van Giethoorn. Tijdens dit planproces ging de aandacht in het bijzonder uit naar de Gieterse Polder.

In het dorpsplan zijn onder andere de volgende doelstellingen opgenomen:

- * "Giethoorn blijft een vitaal dorp met een goede en sociale leefomgeving voor de inwoners en een aantrekkelijke omgeving voor de gasten in ons dorp. De basis hiervoor ligt in het behoud en de versterking van de waardevolle karakteristiek van het mooie dorp, het streven naar eenheid en verbinding tussen noord en zuid (Giethoorn samen één) en het benutten van de Gieterse Polder voor nieuwe ontwikkelingen;
- * De gemeente houdt bij nieuwe ontwikkelingen in Giethoorn rekening met de breed gedragen mening en inbreng van de inwoners, zoals die vastgelegd zijn in dit Dorpsplan Giethoorn 2030."

20 Het CROW is het landelijk kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur.

Het dorpsplan doet uitspraken over eventuele uitbreidingsmogelijkheden in Giethoorn. Uitbreidingsmogelijkheden worden gezien in de Gieterse Polder (onder strikte randvoorwaarden) en - beperkt - in de bestaande bebouwingslinten (ook hier onder strikte randvoorwaarden). In de waardevolle groenzones worden geen uitbreidingsmogelijkheden gezien; voor grootschalige ontwikkelingen ("a la Giethoorn Noord, Bodelaake of plan Aquadoe") ontbreekt eveneens draagvlak.

De Gieterse Polder wordt ontwikkeld tot een kleinschalige en multifunctionele leefomgeving voor de inwoners, waarbij de kwaliteit van water, landschap/natuur en cultuurhistorie benut wordt voor aantrekkelijke en onderscheidende vormen van wonen, werken en recreatie. Aan het open landschap is een open bebouwingslint toegevoegd²¹ met een route van Giethoorn noord naar zuid ("een voet-/fietspad, die alleen toegankelijk is voor bestemmingsverkeer en hulpdiensten (...) (zo mogelijk) begeleid door een (bevaarbare) gracht"). "De Gieterse Polder blijft landschappelijk gezien als ruimtelijke eenheid herkenbaar."

²¹ De paars gemarkeerde tekst is onderdeel van het Dorpsplan uit 2012; het bebouwingslint met onderscheidende vormen van wonen, werken en recreatie is niet overgenomen in de visie die nu voorligt.

4

Visie op Giethoorn

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de vraag: waar willen we naar toe met Giethoorn? Aan de hand van vier thema's zetten we in paragraaf 4.1 het raamwerk voor de toekomstige ontwikkeling van het dorp uiteen. In paragraaf 4.2 zoomen we in op onderscheiden deelgebieden.

4.1 Raamwerk voor de toekomstige ontwikkeling van Giethoorn

De toekomstvisie voor Giethoorn hebben we samengevat in vier thema's:

1. **De lokale gemeenschap op 1**
2. **Water verbindt**
3. **"Het is eigenlijk een vreemd dorp"**
4. **Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid**

De basis voor deze toekomstvisie is ons gezamenlijk belang:

- dat Giethoorn een prettige plek blijft om samen te leven (samen te wonen, werken, ondernemen, ontspannen, ...);
- het behouden - en waar mogelijk versterken - van de kwaliteiten van dit bijzondere dorp is daar vanzelfsprekend onderdeel van;
- evenals het 'vitaal' houden van het dorp: we hebben ruimte nodig om mee te kunnen groeien met nieuwe wensen, moeten de kans krijgen om ons aan te passen, om Giethoorn ook in de toekomst 'vitaal' te houden.

Thema 1 | De lokale gemeenschap op 1

Giethoorn heeft veel om trots op te zijn. Dit 'kapitaal' hebben we vooral te danken aan de lokale gemeenschap (bewoners en ondernemers). Het is deze gemeenschap die aan de basis heeft gestaan van dit bijzondere dorp, die het dorp verrijkt, draagt en doorgeeft, zich op allerlei manieren inzet voor het Gieters erfgoed, het verhaal van de ontginning van het laagland en het leven met en van het water vertelt, het prachtige decor tot leven brengt, ...

Die energie, zorg, lokale kennis en ondernemerskracht hebben we hard nodig om het Gieters kapitaal voor de toekomst te behouden. Laten we investeren in deze gemeenschap!

Dit investeren kent meerdere gezichten. Investeren ‘in de voorkant’, bij de afweging rondom nieuwe initiatieven – onder andere door draagvlak en het aspect ‘goed woon- en leefklimaat’ nadrukkelijk(er) mee te wegen – is er een van. Ruimte voor de lokale vraag naar betaalbare en levensloopbestendige woningen – zodat de Gieterse bevolking in hun eigen dorp oud kan worden – is een ander. En denk ook aan investeren in het beperken van mogelijke overlast; handhaven op overtreding van de regels zien we als essentieel – zeker als de veiligheid in het geding is. Om de lusten en lasten van het toerisme meer in balans te krijgen, zoeken we naar mogelijkheden om bezoekers op drukke dagen ‘mee te laten betalen’. Bijvoorbeeld aan de reparatie van particuliere bruggen die schade oplopen door onervaren schippers of aan het baggeren van zijsloten.

Investeren in de verbinding tussen noord en zuid willen we hier ook noemen; “een brede laag van de Gieterse bevolking koestert namelijk al vele jaren de wens om samen één dorp te worden”.²² De centraal gelegen Gieterse polder speelt hierin een belangrijke rol. Ideeën om de polder te transformeren tot een groen hart – *of beter nog: een blauw-groen hart (“wij willen water”)*²³ – met ruimte voor ontspanning en ontmoeting van noord en zuid vragen om nadere uitwerking.

Thema 2 | Water verbindt

Water vormt de ‘ruggengraat’ van Giethoorn, is onderdeel van het DNA van deze regio, kortom: is onlosmakelijk verbonden met het land van Weerribben-Wieden. Al sinds de middeleeuwen leven de bewoners hier met én van het water.

In Giethoorn en directe omgeving zien we water dan ook als het verbindende thema. De jaarlijkse gondelvaart is een goed voorbeeld van die verbindende kracht van water. Ook bij grote opgaven als de energietransitie en klimaatadaptatie speelt water een grote rol.

Het watersysteem kan bijdragen aan de energietransitie en klimaatadaptatie. Bijvoorbeeld door het watersysteem in te zetten voor de warmtevraag (opwek van energie), of door het ‘opsparen en bewaren’ van water voor drogere tijden (voorraadvorming in het grond- en oppervlaktewatersysteem - vernatting die tegelijkertijd bij kan dragen aan het tegengaan van (verdere) bodemdaling en de CO₂-uitstoot die daar mee samenhangt).

Samen willen we (bewoners, ondernemers en gemeente) slimme verbindingen leggen – ook met andere gebiedspartners – tussen deze en andere opgaven en ambities (denk aan recreatie, economie, natuurontwikkeling, bereikbaarheid, gezondheid en omgevingskwaliteit), zodat we hier ook in de toekomst leven met en van het water.

²² Uit: Dorpsplan Giethoorn; Een dorp voor allen en allen voor één dorp!, 2012.

²³ Tijdens de schetssessies is een petitie aangeboden met de titel *Wij willen water*, ondertekend door alle bewoners van de planmatige uitbreidingen in Noord.

Water, of beter: waterwegen, vormen natuurlijk ook letterlijk verbindingen. Deze waterverbindingen zien we in onze waterrijke regio nadrukkelijk als onderdeel van de mobiliteitsketen (waarbinnen het belang van fiets, auto en openbaar vervoer én het belang van het vervoer over water, weg en spoor zorgvuldig worden afgewogen). Stel je voor: vervoer in de vorm van een watertaxi naar Giethoorn. De reis van en naar Giethoorn wordt zo een beleving op zich.

Over water of weg: voor de reis naar en van - en in - Giethoorn willen we het gebruik van elektrisch of anders duurzaam aangedreven openbaar vervoer stimuleren. Goed voor natuur en milieu, óók voor de leefbaarheid in en de beleving van Giethoorn. Zeker als we zo het aantal auto's en verkeersbewegingen van bezoekers in het dorp kunnen beperken.

Thema 3 | “Het is eigenlijk een vreemd dorp”

“Het is eigenlijk een vreemd dorp. (...) Er is zoveel water in dit dorp, dat er geen plaats meer is voor straten. (...) Ze zouden trouwens geen brede weg willen, want dan zou er ook niks vreemd meer aan zijn en dan zouden er ook geen vreemdelingen komen.”

Citaat uit de film Fanfare van Bert Haanstra (1958).

Als een ding duidelijk is, dan is het het feit dat we zuinig zijn op dit bijzondere dorp en ervoor willen zorgen dat (de beleving van) het ‘vreemde’ Giethoorn behouden blijft. Uitgangspunt is dan ook dat elk initiatief, groot of klein, moet gaan bijdragen aan versterking van de kwaliteit en eigenheid van Giethoorn.

De kleinschalige maat, schaal en korrel van de organisch gegroeide bebouwingslinten vormen een wezenlijk onderdeel van de identiteit van Giethoorn. Evenals het feit dat dorp en landschap hier sterk met elkaar verweven zijn. Nieuwe ontwikkelingen in deze linten worden gerelateerd aan de bestaande maat-schaal en hoog-laag verhoudingen. En vragen bijzondere aandacht voor vormgeving, materiaalkeuze en ‘verankering’ in het landschap. Dit ‘Gieters bouwen’ is ook uitgangspunt voor eventuele nieuwe ontwikkelingen buiten de bestaande bebouwingslinten. Nieuwbouw in de vorm van ‘niet-Gieterse’ planmatige uitbreidingen, is niet meer aan de orde.

Water is een wezenlijk onderdeel van het ‘vreemde’ Giethoorn – en een belangrijk onderdeel van de beleveniseconomie. Een onderdeel dat de afgelopen jaren op piekdagen in het beschermd dorpsgezicht onder druk stond door de toename van het aantal boten op het water. En ook door de toename van het aantal boten met afmetingen die lastig verenigbaar zijn met het kleinschalige Giethoorn en de smalle dorpsgracht. Om te voorkomen dat Giethoorn aan het eigen succes ten onder gaat, of erger: de veiligheid in het gedrang komt, zetten we in op het stimuleren van Gieters gevaer - van punter tot bok – en boten met een authentieke Gieterse uitstraling op de gracht. Een kans voor versterking van de (beleving van de) eigenheid en kwaliteit van Giethoorn én voor de ambachtelijke punterbouwer(s)!

Openbare ruimte: informeel, kleinschalig, dorps en groen

De werkgroep openbare ruimte heeft de kwaliteit en eigenheid van de openbare ruimte langs de dorpsgracht in beeld gebracht. Op basis hiervan is dit streefbeeld opgetekend (zie Bijlage I: Streefbeeld openbare ruimte). De reconstructie van het pad en het vervangen van bruggen en vonders wordt in fases opgepakt. De kwetsbare boomstructuur vraagt de komende jaren onze aandacht, onder andere vanwege de aangetroffen essentaksterfteziekte en de hoge ouderdom van een flink aantal bomen. We kiezen voor een gefaseerde aanpak om kaalslag te voorkomen.

Een kans voor versterking van de eigenheid van Giethoorn zien we ook op een ander vlak, een vlak waar op het eerste gezicht belangen botsen: parkeren. Ondernemers hebben er in het algemeen belang bij dat bezoekers in de nabijheid van hun bedrijf kunnen parkeren. Met de groei van het aantal bezoekers – en daarmee samenhangend het aantal auto's, tourbussen, campers en parkeerplaatsen – staat (de beleving van) het authentieke Giethoorn echter onder druk. En daarmee de aantrekkingskracht van dit 'vreemde dorp' op bezoekers: 'vreemdelingen' zoeken unieke (reis)ervaringen. De beleving van het authentieke Giethoorn is er daar een van. Parkeren direct voor de deur is voor deze bezoekers minder relevant (voor sommigen zelfs teleurstellend – red.), evenals eventuele parkeertarieven; het makkelijk kunnen vinden van een parkeerplaats wel.²⁴

Nader beschouwd is het op piekdagen voor zowel bezoekers als ondernemers van belang om

²⁴ Elf waarheden over parkeren, mobiliteit en retail; CROW, 2014.

het parkeren in Giethoorn op een andere manier te organiseren. Vanzelfsprekend met aandacht voor de bereikbaarheid van ondernemers. En aandacht voor mindervaliden en bewoners: binnen het beschermd dorpsgezicht blijft ruimte voor kleinschalig parkeren voor mindervaliden en bewoners, groen en informeel ingepast, de auto's zoveel mogelijk uit het zicht. Ruimte voor grootschalig (overloop)parkeren zoeken we buiten het beschermd dorpsgezicht, bij voorkeur aan op (een) locatie(s) ontsloten door water, zodat het vervolg van de reis – over water – onderdeel is van de beleving.

Thema 4 | Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid

In de Wieden is, gezien de geringe draagkracht van het gebied, bijzondere aandacht voor natuur en milieu essentieel. Hier vind je prachtige natuur, schone lucht, schoon water, rust en ruimte om te ontspannen. En een te koesteren kwaliteit als 'donkerte': 's nachts is het nog echt donker, kun je de sterrenhemel zien en je ver weg wanen van de bewoonde wereld. Hier is ruimte voor 're-creatie' in de ware betekenis van het woord²⁵ en 'go slow' (of: onthaasten) een passend thema. Dit betekent ook letterlijk gas terugnemen: de natuurrijke omgeving van Giethoorn verken je te voet, met de fiets of boot.

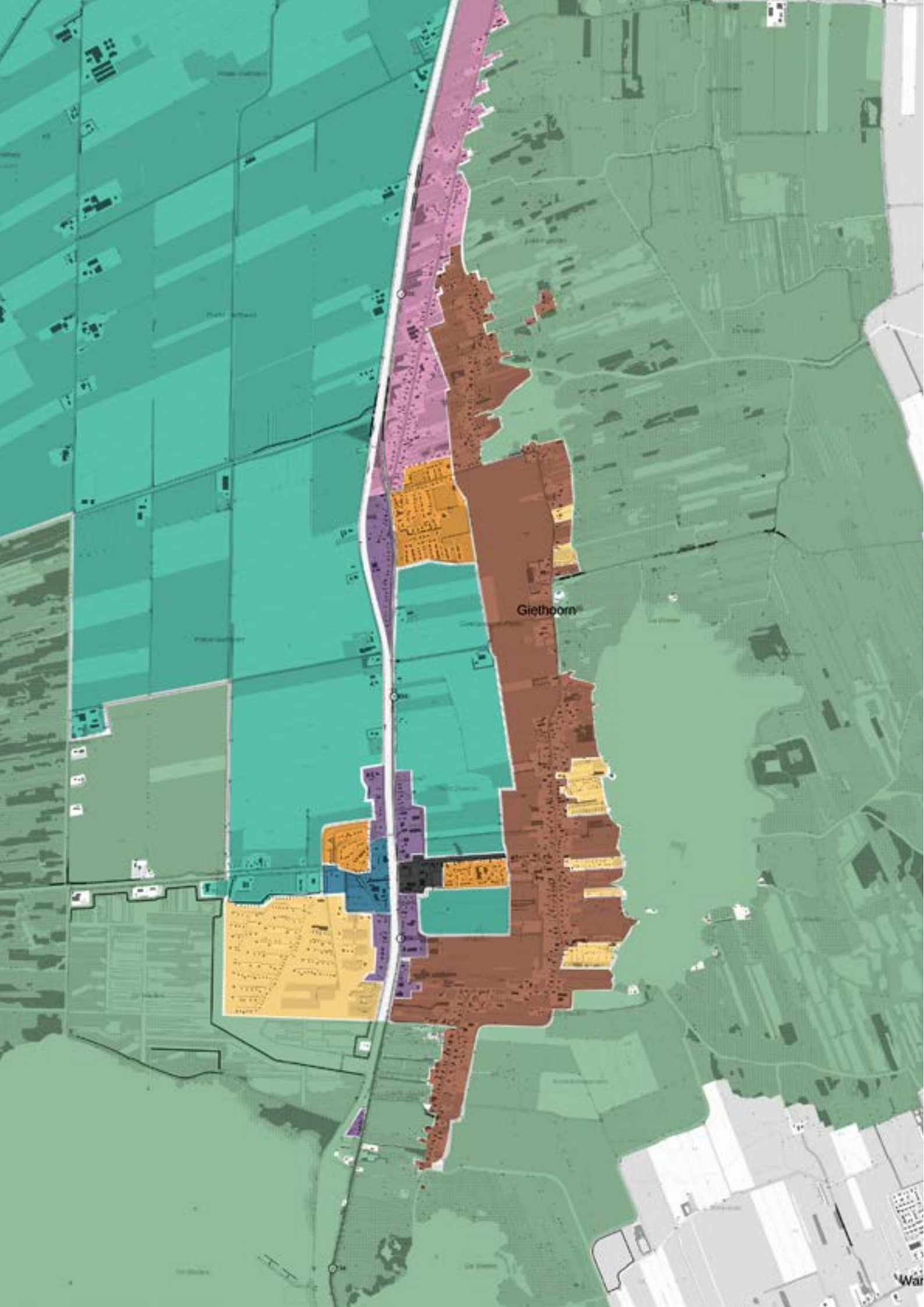
In Giethoorn zien we ruimte voor initiatieven waarmee we doelgroepen aanspreken die kwaliteit zoeken, aandacht hebben voor natuur en milieu én oog hebben voor het welzijn van de bewoners. Zeker met de toenemende aandacht voor een gezonde leefomgeving, gezonde leefstijl en zorg voor het milieu. Eigenheid en identiteit – woorden die al verschillende malen voorbij zijn gekomen – zijn ook hier op hun plek: uitgangspunt is dat elk initiatief in Giethoorn, groot of klein, moet gaan bijdragen aan versterking van de kwaliteit en eigenheid van dit bijzondere dorp. We zien kansen om het huidige aanbod aan overnachtings- en verblijfsmogelijkheden, horeca en ander vermaak te verbeteren en mogelijkheden voor het opzetten van ketens van recreatieve routes, verblijfsmogelijkheden, ervaringsmomenten en streekproducten.

“De Inzichtzoeker vormt een uitstekende match”

Volgens de nieuwe (concept) Visie Recreatie & Toerisme sluiten de interesses van de 'Inzichtzoeker' naadloos aan op het aanbod van Weerribben-Wieden rondom cultuur, natuur en oude landschappen. “Deze leefstijlgroep is bereid om wat meer te besteden ten opzichte van veel andere groepen mits het aanbod comfortabel en goed is. Verder is deze leefstijlgroep kansrijk te verleiden tot spreiden in het gebied en meerdaags te blijven. Ze zijn immers ook geïnteresseerd in de achtergronden. Weerribben-Wieden heeft ze veel te bieden.”

Voor het zoeken naar de balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid is het essentieel om inzicht te hebben in effecten van initiatieven. En dan niet alleen inzicht in de (fysieke)

²⁵ “Re-creatie duidt op vernieuwing, verfrissing; de bedoeling van recreëren is het opladen van de persoonlijke actieradius, het vernieuwen van de energie, het verzetten van de zinnen en het ontladen van opgelopen spanning.” (Wikipedia.nl)

Giethoorn

War

milieueffecten van initiatieven, ook inzicht in de effecten op de leefomgevingskwaliteit. Dit vraagt om nadere uitwerking en vooral bredere afstemming; het kan niet zo zijn dat ongelijkheid in de hand wordt gewerkt door lokale regels.

Niet van vandaag op morgen

Veranderen gaat niet van vandaag op morgen. De komende periode hebben we bovendien wel iets anders aan ons hoofd. Maar uiteindelijk staan we voor de uitdaging om 'bruggen te bouwen': professionele en lokale kennis, energie en ondernemerskracht te verbinden om aan de slag te gaan met de onderdelen die om nadere uitwerking vragen. Dit kan via verschillende open bijeenkomsten met en gerichte bezoeken aan diverse gebiedspartners vorm krijgen. Hierbij kan ook de investeringsbereidheid aan de orde komen: wie kan welke waarde toevoegen aan Giethoorn? Samen hopen we slimme verbindingen te kunnen leggen.

4.2 Deelgebieden

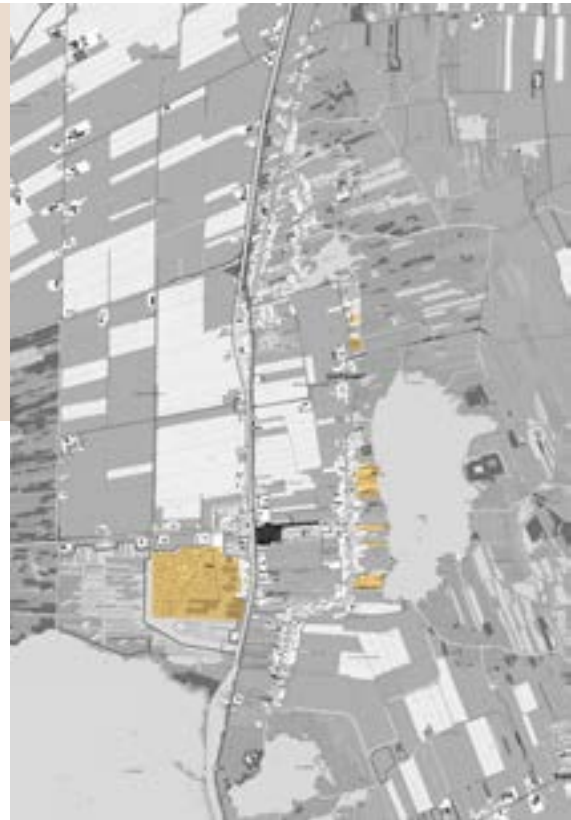
Giethoorn is op basis van ruimtelijke en functionele verschillen verdeeld in deelgebieden, weergegeven op de kaart hiernaast. In deze paragraaf zoomen we in op de onderscheiden deelgebieden. Nadat per deelgebied de koers is bepaald, geven we antwoord op de vragen: hoe bereiken we dit? Wat betekent dit aan concrete maatregelen? Aan spelregels of randvoorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen? Bepaalde onderdelen komen in verschillende deelgebieden terug; de teksten van de onderscheiden deelgebieden zijn zo geschreven dat deze – bijvoorbeeld bij toetsing van een principeverzoek – afzonderlijk te lezen zijn. Voor de verschillende deelgebieden hebben we verschillende regels benoemd (of voorstellen gedaan) waaraan toekomstige, ook nu nog niet te voorspellen ontwikkelingen moeten voldoen. Voorbeelden zijn korrelgroottes van gebouwen, de inrichting van de openbare ruimte en gewenste functies. Om de kaders handen en voeten te geven, verankeren we deze in het Omgevingsplan en – voor zover dit nog niet gebeurd is – in het welstandsbeleid.

De onderscheiden deelgebieden zijn:

- Beschermd dorpsgezicht
- Beschermd natuurgebied
- Oude Beulakerweg
- Planmatige uitbreidingen
- Centrum
- Centrum overzijde
- Verblijfsrecreatie
- Langs het kanaal
- Polder

Deelgebied **Beschermd dorpsgezicht**

Voor de begrenzing van het deelgebied is de begrenzing van het beschermd dorpsgezicht aangehouden maar vereenvoudigd (er is gekozen voor grenzen die zichtbaar zijn in het veld). Daar waar het beschermd dorpsgezicht binnen NNN/ Natura 2000 ligt, is in dit document de begrenzing van het deelgebied Beschermd natuurgebied aangehouden vanwege het strengere beschermingsregime van NNN/Natura 2000. Voor de exacte begrenzing van het beschermd dorpsgezicht verwijzen we naar het aanwijzingsbesluit uit 1983.

Kenmerken

- Organisch gegroeid lint van erven en bebouwing aan weerszijden van de smalle gracht (de ontginningsbasis of 'ruggengraat')
- Delen met weinig lucht tussen de bebouwing, op enkele plaatsen dringt het landschap door tot in het bebouwingslint (bv. bij het Molengat)
- Smalle, diepe, door sloten begrensde percelen ('huuspollen') min of meer haaks op de gracht, via looppaden en houten (uitneembare) vonders en hoge smalle bruggen verbonden
- Bebouwing: voornamelijk niet in de rooilijn geplaatste – grote en kleine – boerderijen en 'keuterijtjes', op het water georiënteerd (met de noklijn in dwarsrichting), één laag met (rietten) kap, achter op het erf streekeigen bijgebouwen als kapschuren die (deels) sloot zijn gebouwd, kapbergen en bakhuisjes
- Hoog-opgaande beplanting (bomen) van voornamelijk essen en elzen aan weerszijden van de gracht
- Erfbeplanting bestaande uit hagen (op de overgang privé – openbaar), fruitbomen en solitaire bomen
- Hoofdfunctie wonen, daarnaast verspreid horeca, recreatie en detailhandel

Kwaliteiten/waarden

- Het historische lint vormt de belangrijkste identiteit van Giethoorn en karakteristiek onderdeel van het Kraggenlandschap; de landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn zeer hoog*
- Uniek - waterrijk - woonmilieu
- Auto's, scooters en brommers ontbreken -> verblijfskwaliteit!
- Ook de donkerte en stilte 's avonds dragen bij aan de verblijfskwaliteit
- 'Een vreemd dorp – trekt vreemdelingen aan' -> toeristisch-recreatieve en daarmee ook economische waarde

- * Als specifieke kwaliteiten worden onder andere gezien:
 - het informele dorpse karakter en de 'verankering in het landschap'
 - de boomstructuur (aan beide zijden van de gracht)
 - doorzichten vanuit het lint op omringende natuur en landschap
 - de vele monumenten en de karakteristieke agrarische bebouwing als tastbare verwijzing naar de agrarische oorsprong
 - de Doopsgezinde Vermaning met rode beuk, pastorie en eigen verhaal

Opgaven

- Zorgdragen voor de veiligheid op en de leefbaarheid aan het Binnenpad, Zuiderpad en directe omgeving
- Zorgdragen voor een veilige en vlotte doorvaart op de dorpsgracht
- Alternatieve fiets-, wandel- en vaarroutes om rondje(s) mogelijk te maken
- Autoluw maken van het Binnenpad (tussen P2 en 't Vonder)²⁶
- Zorgdragen voor de bereikbaarheid voor de hulpdiensten

²⁶ Rekening houdend met de (economische) belangen van aanwonenden, aangrenzende bedrijven en andere 'gebruikers' van het parkeerterrein bij 't Vonder

- Beperken van de overlast voor omwonenden bij de loswal
- Op meerdere locaties: overlast parkeren verminderen
- Herbestemming molen (rijksmonument) en oude school ('olde skoele')
- Herbestemming/transformatie huidige Zuider(basis)school(locatie)
- Transformatie locatie openbare werken - oude boortorenlocatie (vervuiling!)
- Aandacht voor 'vergroenen' van het beschermd dorpsgezicht bij opgaven in de openbare ruimte
- Overlast van drones beperken (niet alleen binnen het Beschermd dorpsgezicht!)

Kansen

- In het Welstandsbeleid zijn enkele locaties binnen het beschermd dorpsgezicht aangemerkt als 'structureel verstorende plaatsen'. Denk bijvoorbeeld aan de huidige Zuider(basis)school(locatie). Hier liggen kansen voor initiatieven en projecten die nieuwe kwaliteiten toevoegen en de kwaliteit van het beschermd dorpsgezicht versterken.

Richting

- Koester de woonfunctie
- Koester en versterk waar mogelijk de herkenbaarheid en kwaliteit(en) van het beschermd dorpsgezicht - met aandacht voor de onderlinge verschillen tussen de zes te onderscheiden gebieden²⁷

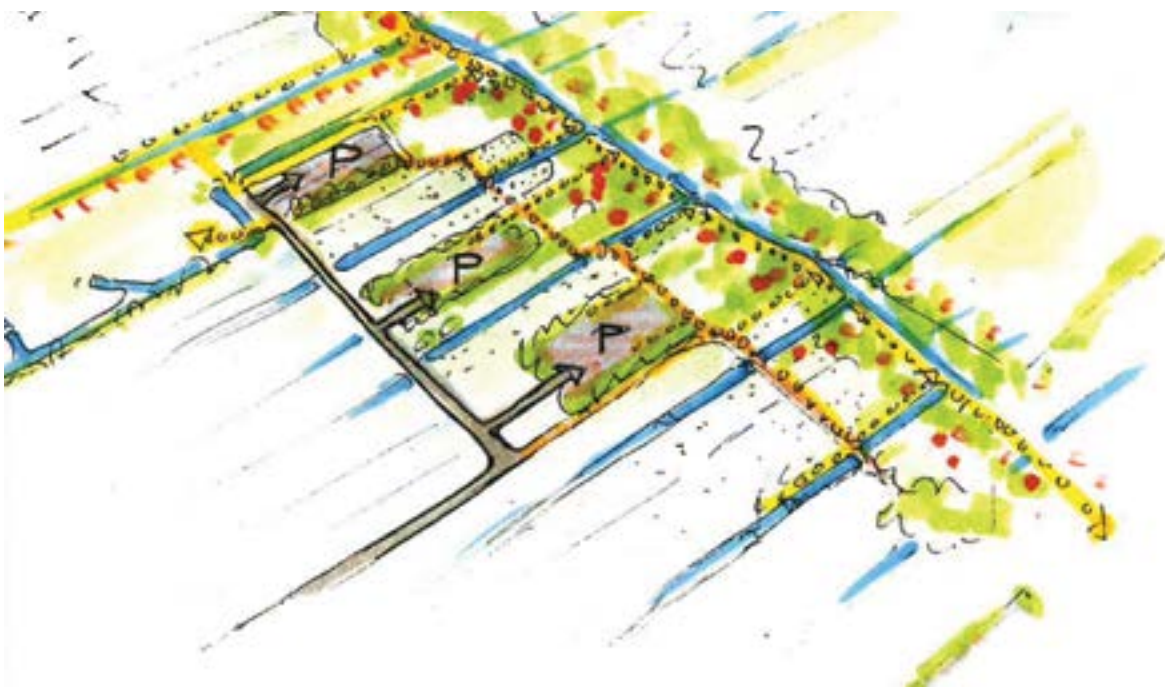
Het belang hiervan ligt in het behoud van de belangrijkste identiteit van het dorp én van de leesbaarheid van de historische structuur.

Hoe bereiken we dit?

- Bij de afweging rondom nieuwe initiatieven wegen naast het belang van de initiatiefnemer draagvlak en het aspect goed woon- en leefklimaat nadrukkelijk mee.
- Eventuele functiewijzigingen zijn altijd ondergeschikt aan de hoofdfunctie wonen (max. 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de bijgebouwen) en veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.
- Het beschermd dorpsgezicht is allereerst en bovenal een woonomgeving; voor uitbreiding van het aantal hoofdzakelijk op toeristen gerichte souvenirwinkels/detailhandel, (dag)horeca en recreatiewoningen zien we binnen dit deelgebied geen ruimte meer. Een uitzondering is mogelijk voor ondergeschikte detailhandel in ter plaatse (in Giethoorn) vervaardigde producten en streekproducten (onder randvoorwaarden die de hoofdfunctie wonen garanderen).

²⁷ Zie Identiteitskaarten Bestemmingsplan Giethoorn

- Woningsplitsing kan soms een oplossing bieden voor ouderen die in het dorp willen blijven wonen (in de nabijheid van ondersteuning) en voor Gieterse starters voor wie de woningprijzen vaak te hoog/onbetaalbaar zijn.
- Er wordt gehandhaafd op overtreding van regels (incl. de vaarverordening).
- Kansen voor versterking van de herkenbaarheid en kwaliteit(en) van het beschermd dorpsgezicht zien we in:
 - het anders organiseren van het (bezoekers)parkeren op piekdagen (grootschalig (overloop)parkeren buiten het beschermd dorpsgezicht)
 - het landschappelijk (met streekeigen beplanting) inpassen van bestaande parkeerruimte (de auto's zoveel mogelijk uit het zicht)
 - waar mogelijk beperken van de verkeersbewegingen (dit kan op verschillende manieren: met digitale verwijssystemen om zoekverkeer te beperken, wegen alleen toegankelijk voor bestemmingsverkeer, parkeren voor bezoekers buiten het beschermd dorpsgezicht en door het bieden van andere vormen van (openbaar) vervoer over water en/of land om als bezoeker Giethoorn te bereiken)

Een voorstel voor landschappelijke inpassing van de parkeerruimte aan de Bartus Warnersweg.²⁸

- het stimuleren van Gieters gevaer en boten met een authentieke Gieterse uitstraling
- het beperken van reclame-uitingen (in eerste instantie door de regels te delen (zie bijlage Reclameregels), in tweede instantie door te handhaven op het naleven van de bestaande regels

²⁸ Overgenomen uit Florissant Giethoorn [’t Gieters Belang, 2014; p.37/38 of 39]; de schets geeft niet de exacte locatie van de parkeerruimte weer.

- het inzetten op behoud van de woonfunctie van het voorhuis; ander gebruik brengt vaak wijzigingen in erfinrichting (versteening van eerdere groene tuinen) en uitstraling met zich mee (o.a. door reclame-uitingen)
- vergroenen van 'versteende' voortuinen, bijvoorbeeld met een impuls als 'Streekeigen huis en erf'
- uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden in de openbare ruimte langs de dorpsgracht conform het streefbeeld dat is opgetekend door de werkgroep Openbare ruimte (zie bijlage Streefbeeld Openbare Ruimte)
- en mogelijk het 'in oude luister' herstellen van de molen

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Woningsplitsing	Woningsplitsing is mogelijk bij monumentale en karakteristieke panden. Anders dan in het geldende bestemmingsplan staat daarbij niet de inhoudsmaat van het te splitsen pand voorop (splitsen mag vanaf een inhoud van 600m ³), maar de vraag of het toevoegen van woningen volkshuisvestelijk past, na splitsing per woning sprake is van een minimaal woonoppervlak ²⁹ van 100m ² per woning en het uiterlijk/ de karakteristiek van het pand niet gewijzigd wordt.
Nieuwbouw	De mogelijkheden voor toevoeging van bebouwing zijn zeer beperkt binnen dit deelgebied en alleen toegestaan indien deze bijdragen aan versterking van de eigenheid en kwaliteit van de historische linten op locaties waar niet karakteristieke invullingen vervangen kunnen worden; iedere plek vraagt om maatwerk. Voor nieuwbouw van woningen geldt dat altijd een volkshuisvestelijke behoefte dient te worden aangetoond.
Gieters bouwen	Voor spelregels met betrekking tot maat en schaal van de bebouwing en gewenste beeldkwaliteit wordt verwezen naar hoofdstuk 5 Gieters bouwen. In ieder geval geldt: De bebouwing is kleinschalig, bestaat uit één laag met een (rieten) kap, is uitgevoerd met een donker/terughoudend kleur- en materiaalgebruik en voegt zich in de omgeving.
Nieuwe erven	Eventuele nieuwe erven worden landschappelijk ingepast met streek-eigen beplanting en erfinrichting.
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen zijn altijd ondergeschikt aan de hoofd-functie wonen (max. 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de bijgebouwen), veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.

²⁹ Met dit woonoppervlak wordt verblijfsgebied bedoeld, minimaal hoog genoeg om te staan.

Parkeren	Het parkeren wordt op eigen terrein – indien bereikbaar met de auto ³⁰ – of als rechthebbende op een ander terrein opgelost. Waar mogelijk wordt het parkeren zodanig landschappelijk (met streekeigen beplanting) ingepast dat de auto('s) niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.
Openheid landschap	Karakteristieke beplanting, de openheid van het landschap en belangrijke zichtlijnen worden niet aangetast.
Nieuwe toeristische functies	Voor uitbreiding van het aantal hoofdzakelijk op toeristen gerichte souvenirwinkels/detailhandel, (dag)horeca, recreatiewoningen, vermaak en parkeerplaatsen zien we geen ruimte meer, tenzij: • sprake is van ondergeschikte detailhandel in ter plaatse (in Giethoorn) vervaardigde producten en streekproducten (onder randvoorwaarden die de hoofdfunctie wonen garanderen) en • het een unieke toevoeging betreft die de eigenheid en kwaliteit van Giethoorn versterkt
Ingrepen in openbare ruimte	Voor ingrepen in de openbare ruimte moet worden voldaan aan het in de bijlage Streefbeeld Openbare Ruimte opgenomen streefbeeld.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Voorstel concrete maatregelen

- Kwaliteitsimpuls openbare ruimte, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare boomstructuur (gefaseerde aanpak!)
- Project 'Streekeigen huis en erf'
- Nadere uitwerking parkeeroplossingen en alternatieven voor ontsluiting (inclusief 'doorrekening')
- Nadere uitwerking alternatieve fiets-, wandel- en vaarroutes
- Realisatie loswal bij de molen
- Opstellen/vaststellen nieuwe vaarverordening
- Mogelijkheden onderzoeken om overlast van drones te beperken
- Aanpassen fietsroutenetwerk

³⁰ In de in voorbereiding zijnde herziening van de huidige gemeentelijke Nota Parkeernormen wordt dit punt opgenomen, zodat voor Giethoorn niet langer geldt dat dit voor wat betreft parkeren wordt gezien als onderdeel van het buitengebied.

Deelgebied **Beschermde natuurgebied**

Natura 2000 is het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor de 160 Natura 2000-gebieden in Nederland heeft het Rijk zich verplicht de biodiversiteit te behouden door bepaalde diersoorten en hun leefomgeving te beschermen. In Overijssel ligt het overgrote deel van de Natura 2000-gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd). De Provincie is het bevoegd gezag; voor de begrenzing van het deelgebied is de begrenzing van NNN/Natura 2000 één op één overgenomen.

Kenmerken

- Afwisseling van petgaten, legakkers, kraggen, rietland en water
- Weidse vergezichten
- 'Monofunctioneel': natuur

Kwaliteiten/waarden

- Hoge water-, natuur- en landschappelijke kwaliteit
- Nationaal en internationaal gezien bijzonder: het grootste zoetwaterwetland (zoetwaterdelta met laagveenmoerassen) in Noordwest-Europa en een paradijs voor weidevogels, ganzen, insecten en vlinders
- Rust en ruimte om te ontspannen

- Donkerte (“een te koesteren kwaliteit voor mens en dier”): hier kun je ‘s nachts de sterrenhemel zien, je je ver weg wanen van de bewoonde wereld
- Ambacht rietsnijders -> “hard nodig” om unieke landschap te behouden
- En, met bovenstaande waarden ook toeristisch-recreatieve en daarmee economische waarde (fiets- en waterrecreatie)

Opgaven

- Beperken van de negatieve effecten op de natuurwaarden van de bedrijvigheid op/aan de loswal bij de molen aan de Kerkweg
- Ontlasten van de Bramen (weg) en omgeving (veel oneigenlijk verkeer -> verstoring rust)

De kop van Overijssel kent pakweg driehonderd rietsnijders, waarvan nog slechts enkele tientallen beroepsmatig. De rietsnijders staan onder zware economische druk door de invoering van goedkoop riet uit het buitenland. Als het riet hier niet meer gemaaid wordt, raakt het gebied overwoekerd, verdwijnen natuurwaarden én gebiedskennis.
(foto Theo de Witte)

Kansen

- Rietafval is te gebruiken als volledig recyclebare 'bouwstenen' voor bijvoorbeeld een geluidswal of oeverbescherming; dit biedt kansen voor de rietsnijders en is een milieuvriendelijk alternatief voor verbranden

Richting

- Behoud, herstel en ontwikkel de natuur-, water- en landschappelijke kwaliteit én de beleving van rust

De Provincie is het bevoegd gezag; bovenstaande 'richting' is conform het provinciaal Omgevingsbeleid. Realisatie en bescherming is belangrijk voor het behoud en de ontwikkeling van plant- en diersoorten (biologische diversiteit) en van betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving, voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken én voor de regionale economie (denk aan toerisme).

Hoe bereiken we dit?

- Het beperken van de verkeerssnelheid en het aantal verkeersbewegingen op de Bramen draagt bij aan de beleving van rust en - door de verminderde uitstoot van stikstof - ook aan behoud en herstel van de kwaliteit van natuur, water en landschap.
- Op/rond de loswal bij de molen aan de Kerkweg zien we mogelijkheden om de negatieve effecten van de bedrijvigheid te beperken door in te zetten op elektrische kraanwagens/vrachtverkeer, mogelijk ook op ontsluiting vanaf de achterzijde.
- Handhaven op overlast van drones, snelheidsovertreders (ook op het water!) en instellen verbod vervuilende tweetakmotoren (motoren met mengsmering).

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Algemeen (nee, tenzij)	Voor initiatieven die niet passen binnen de doelstellingen van de aanwijzing tot Natura 2000 gebied is geen ruimte, tenzij sprake is van een groot openbaar belang waar niet op een andere manier aan voldaan kan worden (het 'nee, tenzij'-principe)
Omgevingsverordening	Er moet worden voldaan aan de eisen die artikel 2.7.4 van de provinciale verordening van Overijssel stelt: • er moet sprake zijn van dwingende redenen van groot openbaar belang; • saldering van negatieve effecten; • toepassing van het compensatiebeginsel

Wet natuurbescherming

Medewerking aan ontwikkelingen die voldoen aan het algemene kader is alleen mogelijk als voldaan kan worden aan de eisen die de Wet natuurbescherming stelt

Voorstel concrete maatregelen

- Realisatie loswal bij de molen
- Verkeersbesluit de Bramen (weg); doel van dit besluit is om de Bramen uit de navigatiesoftware van de diverse aanbieders te halen en zo niet-lokaal verkeer te weren/beperken. Dit wordt ook actief gecommuniceerd met aanbieders.
- Instellen verbod vervuilende tweetakmotoren (niet alleen binnen beschermd natuurgebied!)
- Mogelijkheden onderzoeken voor een stiltewandeling

Deelgebied Oude Beulakerweg

Voor de begrenzing van het deelgebied is de begrenzing van de dubbelfunctie Waarde-cultuurhistorie uit het bestemmingsplan Giethoorn aangehouden maar vereenvoudigd (er is gekozen voor grenzen die zichtbaar zijn in het veld).

Kenmerken

- Organisch gegroeid lint van erven en bebouwing aan weerszijden van de oude Beulakerweg, afwisselend open en meer gesloten
- Smalle, diepe, door sloten begrensde percelen schuin op de weg, de bebouwing volgt over het algemeen de parcellering
- Bebouwing: voornamelijk niet in de rooilijn geplaatste vrijstaande woningen en boerderijen, op de weg georiënteerd (met de noklijn in dwarsrichting), één laag met (rieten) kap
- Erfbeplanting bestaande uit hagen, fruitbomen en solitaire bomen
- Giethoorn, maar meer met het karakter van een wegdorp
- Hoofdfunctie wonen, daarnaast verspreid enkele bedrijven en horeca

Kwaliteiten/waarden

- De oude Beulakerweg vormt een belangrijk onderdeel van de identiteit van Giethoorn en karakteristiek onderdeel van het Kraggenlandschap; de landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn hoog
- Als specifieke kwaliteiten worden onder andere gezien:
 - het dorpse karakter en de 'verankering in het landschap'

- de doorzichten vanuit het lint op omringende natuur en landschap
- de identiteitsbepalende agrarische bebouwing als tastbare verwijzing naar de agrarische oorsprong
- het waterrijke woonmilieu
- de nog aanwezige rust en ruimte (dit deel van Giethoorn staat minder dan elders onder invloed van het toerisme)

Opgaven

- (Gevoel van) verkeersveiligheid verbeteren: dit is dé route voor schoolgaande jeugd, 'botst' met snelheden en aantal bussen en landbouwverkeer
- Op enkele locaties: overlast parkeren verminderen

Kansen

- In dit deelgebied liggen kansen om het water beter beleefbaar te maken en daarmee de identiteit/het karakter van de oude Beulakerweg te versterken; mogelijk liggen hier ook kansen om de continuïteit van het water – en daarmee de bevaarbaarheid – te verbeteren.

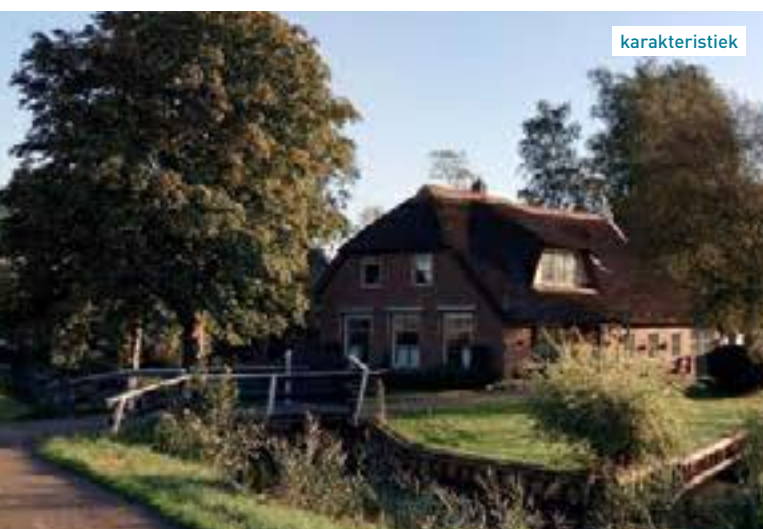
Richting

- Koester en versterk (waar mogelijk) de herkenbaarheid en kwaliteit(en) van de oude Beulakerweg

Het belang hiervan ligt in het behoud van de identiteit van het dorp én van de leesbaarheid van de historische structuur.

Hoe bereiken we dit?

- Het beter beleefbaar maken van het water levert - zeker in combinatie met het verbeteren van de continuïteit van het water - een belangrijke bijdrage aan het versterken van de herkenbaarheid en kwaliteit van de oude Beulakerweg; mogelijkheden liggen er in het weer uitgraven van gedempt of dichtgegroeid water en in aanpassingen in de vormgeving en breedte van niet karakteristieke overbruggingen.
- Kansen voor versterking van de herkenbaarheid en kwaliteit(en) zien we ook in:
 - het beperken van reclame-uitingen
 - het beperken van auto's in beeld (zoals auto's 'in de voortuin')
 - vergroenen van 'versteende' voortuinen, bijvoorbeeld met een impuls als Streekeigen huis en erf
 - vormgeving van het wegprofiel (een deel van de oude Beulakerweg heeft nu met rode fietsstroken een meer stedelijke uitstraling – is dit noodzakelijk om de veiligheid te garanderen?)

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Woningsplitsing	Woningsplitsing is mogelijk bij monumentale en karakteristieke panden. Anders dan in het geldende bestemmingsplan staat daarbij niet de inhoudsmaat van het te splitsen pand voorop (splitsen mag vanaf een inhoud van 600m ³), maar de vraag of het toevoegen van woningen volkshuisvestelijk past, na splitsing per woning sprake is van een minimaal woonoppervlak ³¹ van 100m ² per woning en het uiterlijk/ de karakteristiek van het pand niet gewijzigd wordt.
Nieuwbouw	De mogelijkheden voor toevoeging van bebouwing zijn beperkt binnen dit deelgebied en alleen toegestaan indien deze bijdragen aan versterking van de eigenheid en kwaliteit van het historische lint op locaties waar niet karakteristieke invullingen vervangen kunnen worden; iedere plek vraagt om maatwerk. Voor nieuwbouw van woningen geldt dat altijd een volkshuisvestelijke behoefte dient te worden aangetoond.
Gieters bouwen	Voor spelregels met betrekking tot maat en schaal van de bebouwing en gewenste beeldkwaliteit wordt verwezen naar hoofdstuk 5 Gieters bouwen. In ieder geval geldt: de bebouwing is kleinschalig, bestaat uit één laag met een (rieten) kap, is uitgevoerd met een donker/terughoudend kleur- en materiaalgebruik en voegt zich in de omgeving.
Nieuwe erven	Eventuele nieuwe erven worden landschappelijk ingepast met streekeigen beplanting en erfinrichting.
Parkeren	Het parkeren wordt op eigen terrein – indien bereikbaar met de auto ³² . of als rechthebbende op een ander terrein opgelost. Waar mogelijk wordt het parkeren op eigen terrein zodanig landschappelijk (met streekeigen beplanting) ingepast op het achtererf dat de auto('s) niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.
Openheid landschap	Karakteristieke beplanting, de openheid van het landschap, belangrijke zichtlijnen en bestaand water worden niet aangetast.
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen zijn altijd ondergeschikt aan de hoofd-functie wonen (max. 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de bijgebouwen), veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.

³¹ Met dit woonoppervlak wordt verblijfsgebied bedoeld, minimaal hoog genoeg om te staan.

³² In de in voorbereiding zijnde herziening van de huidige gemeentelijke Nota Parkeernormen wordt dit punt opgenomen, zodat voor Giethoorn niet langer geldt dat dit voor wat betreft parkeren wordt gezien als onderdeel van het buitengebied.

Nieuwe toeristische functies	Voor uitbreiding van het aantal hoofdzakelijk op toeristen gerichte souvenirwinkels/detailhandel, (dag)horeca, recreatiewoningen, vermaak en parkeerplaatsen zien we geen ruimte, tenzij: • sprake is van ondergeschikte detailhandel in ter plaatse (in Giethoorn) vervaardigde producten en streekproducten (onder randvoorwaarden die de hoofdfunctie wonen garanderen) en • het een unieke toevoeging betreft die de eigenheid en kwaliteit van Giethoorn versterkt
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Voorstel concrete maatregelen

- Richt de oude Beulakerweg in als fietsstraat waar de auto te gast is
- Leid landbouwverkeer zoveel mogelijk om via de Kanaaldijk of laat deze ook het laatste stuk op de provinciale weg
- Onderzoek de mogelijkheden om de continuïteit van het water – en daarmee de bevaarbaarheid – te verbeteren

Deelgebied Planmatige uitbreidingen

Kenmerken

- Kenmerkend is het geplande of planmatige karakter
- De stedenbouwkundige structuur wijkt sterk af van de oorspronkelijke onderliggende landschapsstructuur
- Weinig tot geen (vaar)water aanwezig
- De woningen zijn georiënteerd op de weg
- Openbare ruimte met wegen, gescheiden looppaden/stoepen, parkeerplaatsen en strookjes openbaar groen
- 'Monofunctioneel': wonen
- Giethoorn Noord: rijtjeswoningen en half-vrijstaande, tweelaags woningen onder een kap
- Achter de Ds. T.O. Hylkemaweg: woningbouw uit de jaren tachtig, verschillende types die elkaar ("tamelijk willekeurig") afwisselen, waaronder semibungalows, vrijstaande en half-vrijstaande woningen
- Beulakerpolder: rijtjeswoningen tweelaags onder een kap, vrijstaande en half-vrijstaande woningen eenlaags met kap

Kwaliteiten/waarden

- Natuur en water 'om de hoek'
- De nabijheid van het historische én toeristische Giethoorn
- De auto voor de deur
- Betaalbare woningen

Opgaven

- Verminderen/voorkomen wateroverlast bij hevige of aanhoudende regen
- Herbestemming/transformatie huidige Noorder(basis)school(locatie)
- Speelruimte op de Brink opknappen – “tot ontmoetingsplek voor de hele buurt, een aantrekkelijke verblijfsruimte voor alle leeftijden met uitdagende speelvoorzieningen”
- Op enkele locaties: overlast parkeren verminderen

Kansen

- Doordat senioren vanuit een eengezinswoning willen verhuizen naar een gelijkvloerse woning, ontstaat hier aanbod van eengezinswoningen in de sociale huur. Verkoop biedt kansen voor koopstarters op de woningmarkt. Bij sloop ontstaat hier ruimte voor de bouw van levensloopbestendige woningen. Dit kan hand in hand gaan met een goede koppeling aan energie- en klimaatopgaven (denk bijvoorbeeld aan duurzaam en natuurinclusief bouwen, opwek van duurzame energie, ruimte voor groen en water[opvang]).

Schetsvoorstel voor een fiets-/wandelpad van Giethoorn-Noord door de Gieterse Polder naar de nieuwe fusieschool.

Richting

- Verbindt/verknop de 'nieuwbouw' (beter) met het omliggende landschap en dorp
- Zet bij transformatie in op een goede koppeling met energie- en klimaatopgaven

Hoe bereiken we dit?

- Door het toevoegen van routes voor langzaam verkeer (fiets-, wandel- en, indien mogelijk, vaarverbindingen) – zijn de planmatige uitbreidingen beter te verknopen met het omliggende landschap en dorp; mogelijk zijn (delen van) deze routes te koppelen aan bestaande schouwsloten.
- Door het maken van zogenaamde prestatieafspraken met de woningbouwcorporatie(s) kan bij transformatie van woningaanbod dat niet meer aan de vraag beantwoordt, de koppeling met energie- en klimaatopgaven verzekerd worden.

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Nieuwbouw	Nieuwbouw of verbouw wordt gerelateerd aan de bestaande maatschaal en hoog-laag verhoudingen in het deelgebied; daarbij is aandacht voor streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze.
Transformatie en duurzaamheid	Bij transformatie worden de mogelijkheden om gebruik te maken van passieve zonne-energie door het gunstig verkavelen op de zon nadrukkelijk meegewogen ten opzichte van de visueel-ruimtelijke aspecten; bij het ontwerp van de woningen zijn zonnepanelen een architectonisch aandachtspunt.
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen zijn altijd ondergeschikt aan de hoofd-functie wonen (max. 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de bijgebouwen), veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Voorstel concrete maatregelen

- Onderzoek de mogelijkheden – ruimtelijk en financieel – om de 'nieuwbouw' noord via het water te verbinden met het omringende landschap en dorp.

Deelgebied **Verblijfsrecreatie**

Kenmerken

- Afwijkend karakter t.o.v. andere deelgebieden, zowel voor wat betreft de verkavelingsstructuur/relatie met het onderliggende en omringende landschap, 'erfinrichting', 'bebouwing', verhouding massa-ruimte als de overgang privé-openbaar
- De architectonische en ruimtelijke kwaliteit laat in enkele gevallen te wensen over
- 'Monofunctioneel': verblijfsrecreatie

Kwaliteiten/waarden

- Ligging aan en vergezichten over het water
- Natuur 'om de hoek'
- De nabijheid van het historische én toeristische Giethoorn
- Donkerte ("een te koesteren kwaliteit voor mens en dier")
- Economische waarde

Opgaven

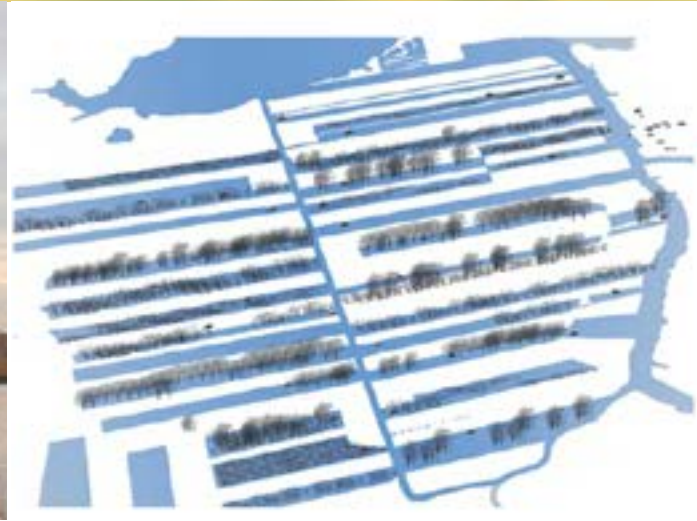
- Op enkele locaties: verbeteren van de inpassing van het verblijfsrecreatieterrein in het landschap

Kansen

- Door de verblijfsrecreatie sterker te verbinden met de kwaliteiten van de omgeving wordt het aanbod specifiekier – ‘Zwarte Raven’ van Rietveld Landscape is een mooi voorbeeld (zie volgende pagina); in de Weerribben-Wieden vaar je bij wijze van spreken naar je lodge in het rietland.

'Zwarte Raven': vakantielodges in het rietland in combinatie met moerasnatuurontwikkeling

Richting

- Zet in op kwaliteit en diversiteit in plaats van op kwantiteit

Hoe bereiken we dit?

- Eventuele ontwikkelingen op de terreinen worden gekoppeld aan een kwaliteitsimpuls; denk aan het toevoegen van landschappelijke kwaliteit en/of architectonische kwaliteit van de gebouwen.
- Door de terreinen sterker te verbinden met de kwaliteiten van de omgeving wordt het aanbod specifieker. "In de Wieden-Weerribben vaar je, bij wijze van spreken, naar je lodge in het rietland."
- Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Recreatiewoningen	In Giethoorn zien we geen ruimte voor nieuwe recreatiewoningen, tenzij er sprake is van een innovatief concept dat bijdraagt aan versterking van de kwaliteit en eigenheid van Giethoorn of de realisatie van de nieuwe recreatiewoningen onderdeel uitmaakt van een kwaliteitsimpuls voor en/of verplaatsing van een bestaand terrein.
Permanente bewoning	Het permanent bewonen van recreatiewoningen- en verblijven (waaronder chalets en stacaravans) is niet toegestaan.

Voorstel concrete maatregelen

- Onderzoek vitaliteit verblijfsaccommodaties

Deelgebied Centrum

Kenmerken

- Knooppunt van vaar-, fiets- en autowegen
- Bebouwing: combinatie van historische lintbebouwing aan de Beulakerweg, nieuwbouw uit de jaren tachtig langs de Ds. T.O. Hylkemaweg, ook enige grootschalige en op het toerisme gerichte bebouwing
- Openbare ruimte met wegen, gescheiden voetpaden en parkeerplaatsen
- Zicht op/over het landschap van de Gieterse Polder en daarmee op het historische lint én zicht op/over het kanaal -> 'verbonden met Giethoorn'
- Functioneel gemengd: wonen, horeca, recreatie, detailhandel

Kwaliteiten/waarden

- Knoopkwaliteit: goed bereikbaar per boot, bus, auto, fiets en te voet en daarmee ook vestigingskwaliteit en van economische waarde
- Bedrijvigheid en levendigheid (of: drukte en dynamiek), op en aan het water
- Zicht op en nabijheid van het historische Giethoorn

Opgaven

- Verbeteren van de ruimtelijke en architectonische kwaliteit
- Verbeteren van de verkeersafwikkeling

Kansen

- Op het grote parkeerterrein liggen kansen voor 'meervoudig ruimtegebruik': het parkeren kan hier samengaan met het opwekken van duurzame energie.

Richting

- Zet in op een kwaliteitsimpuls: verbeter de uitstraling, eigenheid en de verblijfskwaliteit van deze belangrijke entree van Giethoorn
- Verbeter de oriëntatiemogelijkheden in het deelgebied

Hoe bereiken we dit?

- De uitstraling en eigenheid van deze entree van Giethoorn is onder andere te verbeteren door:
 - bij nieuwbouw of verbouw aandacht te vragen voor een streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze
 - voor de inrichting van de openbare ruimte te kiezen voor een eenduidige inrichting en 'eerlijk' materiaalgebruik met bijzondere aandacht voor de inpassing van elektriciteitskastjes, afvalbakken e.d.
 - in te zetten op het verminderen van de hoeveelheid aan verwijsborden, vlaggen en andere reclame-uitingen
 - het vergroenen van de openbare ruimte, vooral door toevoeging van opgaande beplanting (bomen)

- Naast het verbeteren van de uitstraling/ruimtelijke kwaliteit draagt ook het – zeker op drukke dagen – beperken van gemotoriseerd verkeer op de Ds. T.O. Hylkemaweg bij aan het verbeteren van de verblijfskwaliteit (wel bestemmingsverkeer – venstertijden leveranciers?)
- De oriëntatiemogelijkheden in het gebied zijn te verbeteren door hiërarchie aan te brengen in routes (naar het parkeerterrein bij de supermarkt bijvoorbeeld ondergeschikt aan het grote parkeerterrein voor bezoekers), routes logischer/herkenbaarder vorm te geven en onduidelijke keuzemogelijkheden te ‘eliminieren’ (bijvoorbeeld voor de binnenkomende automobilist – links- of rechtsaf?)

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Zicht op de Gieterse Polder	Bestaande zichten op de Gieterse Polder en het historische lint dienen behouden te blijven (het belang hiervan ligt in de leesbaarheid van de historische structuur van Giethoorn en daarmee ook aan de oriëntatiemogelijkheden in het gebied).
Nieuwe toeristische functies	In het deelgebied Centrum zien we ruimte voor toevoeging van op toeristen gerichte functies; randvoorwaarde is dan wel dat deze functies bijdragen aan versterking van de eigenheid en kwaliteit van Giethoorn.
Beeldkwaliteit	Aanvullende regels met betrekking tot de architectuur en beeldkwaliteit van dit deelgebied maken deel uit van een (nog op te stellen) beeldkwaliteitsplan.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

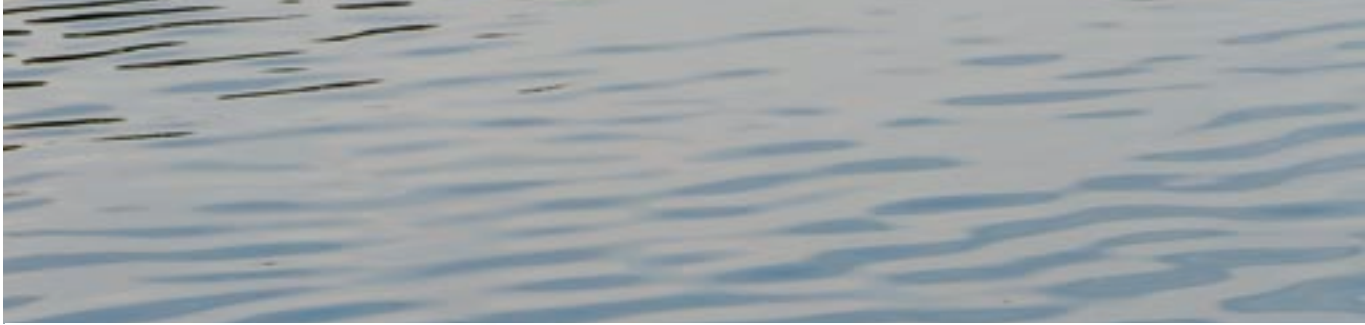
Voorstel concrete maatregelen

- Nadere uitwerking verkeers- en parkeeroplossingen (inclusief 'doorrekening')
- Nadere uitwerking omgeving Kulturhus (inclusief beeldkwaliteitsplan)

Met het weghalen van enkele parkeerplekken en toevoegen van (opgaande) beplanting is een van de routes vanaf het parkeerterrein naar de Ds. T.O. Hylkemaweg te verbeteren.³³

³³ Overgenomen uit Florissant Giethoorn (’t Gieters Belang, 2014; p.43)

Deze schets uit Florissant Giethoorn³⁴ laat zien hoe met een groenimpuls de uitstraling, eigenheid en verblijfskwaliteit van de directe omgeving van het haventje bij het Eendrachtsplein verbeterd.

³⁴ 't Gieters Belang, 2014; p.44

Deelgebied Centrum overzide

Kenmerken

- Afwijkend karakter t.o.v. andere deelgebieden, zowel voor wat betreft de (verkavelings)structuur, de 'bebouwing' als de verhouding massa-ruimte
- Bebouwing divers, kleinschalig en grootschalig
- Boten en 'waterrijk'
- Functioneel: jachthaven, recreatie- en andere bedrijvigheid

Kwaliteiten/waarden

- Waterrijk
- Goed bereikbaar over water (en overstapmogelijkheden op ...)
- Nabijheid van het historische en toeristische Giethoorn
- Natuur 'om de hoek'
- En, met bovenstaande: toeristisch-recreatieve en daarmee ook economische waarde

Opgaven

- Verbeteren van de verkeersstructuur/oriëntatie
- Kwaliteitsimpuls openbare ruimte hoek Jonenweg/Vosjacht (inclusief verminderen overlast parkeren auto's met trailer)

Kansen

- De jachthavens hebben te maken met een terugloop van verhuur van ligplaatsen aan grotere boten. Alternatieve verdienmogelijkheden kunnen (naast het ruimte bieden aan passanten) mogelijk gevonden worden in het aanbieden van bijzondere verblijfsmogelijkheden. Denk

hierbij aan overnachten in varend erfgoed; een kans voor versterking van de kwaliteit en eigenheid van dit stukje Giethoorn.

Richting

- Verbeter de verbinding van dit deelgebied met het 'centrum' aan de overzijde van het kanaal
- Verbeter de verkeersstructuur/oriëntatie

Het belang hiervan ligt in het "vergroten van de bestemming", de mogelijkheid extra wandel- en/of fietsroutes toe te voegen en bovenal, de wens één dorp te zijn. Directere verbindingen stimuleren bovendien het fietsen/wandelen, het laten staan van auto en camper. Het verbeteren van de verkeersstructuur beperkt het aantal verkeers/zoekbewegingen; zeker in het drukke zomerseizoen zeer gewenst.

Hoe bereiken we dit?

- De verbinding met de overzijde van het kanaal is vanzelfsprekend te verbeteren door extra overbruggingen te realiseren, of een (kabel)pontje.
- Ook het verbeteren van de oriëntatie in het deelgebied (het weten hoe je van A naar B komt) draagt bij aan het beter verbinden. Dit kan onder andere door onderscheid aan te brengen tussen de rondweg en de route 'de wijk in'. Of, met andere woorden, door hiërarchie aan te brengen door de route de wijk in in vormgeving duidelijk ondergeschikt vorm te geven aan de rondweg zodat auto's en campers bijna automatisch 'omgeleid' worden.

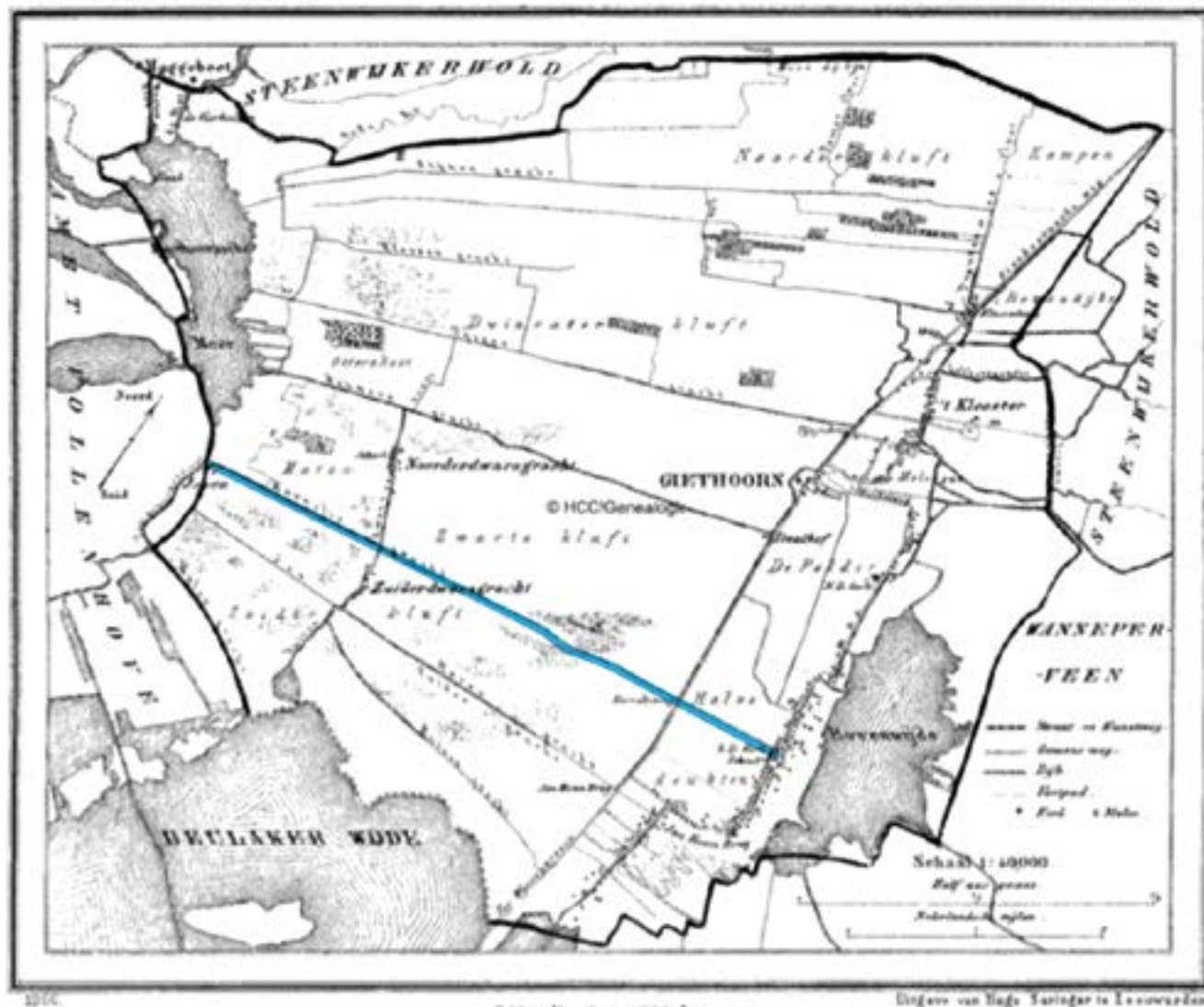

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Beleving Cornelisgracht	Bij ingrepen in de openbare ruimte is het van belang de continuïteit en beleefbaarheid van de Cornelisgracht – een van de oudste structuren in het landschap van Giethoorn – te koesteren en waar mogelijk te versterken, bijvoorbeeld door (indien mogelijk) de begeleidende boomstructuur te herstellen. Dit draagt ook bij aan de oriëntatiemogelijkheden in het deelgebied.
Nieuwbouw	Nieuwbouw of verbouw wordt gerelateerd aan de bestaande maatschaal en hoog-laag verhoudingen in het deelgebied; daarbij is aandacht voor streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze.
Woonboten	Nieuwe woonboten zijn niet toegestaan.
Verstening	Verdere verstening van het deelgebied dient voorkomen te worden.
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaappleatsen bedraagt 4 slaappleatsen per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Voorstel concrete maatregelen

- Onderzoek de mogelijkheden – ruimtelijk en financieel – om dit deelgebied beter te verbinden met de overzijde van het kanaal
- Locatieonderzoek botenhelling

De Cornelisgracht is een van de oudste structuren in het landschap van Giethoorn.

Deelgebied **Langs het kanaal**

Kenmerken

- Provinciale weg en kanaal 'structuurdragers'
- Deels organisch gegroeid, deels planmatig ontwikkeld lint van bebouwing, afwisselend open en meer gesloten
- Bebouwing: voornamelijk niet in de rooilijn geplaatste vrijstaande (bedrijfs)woningen en boerderijen, eenlaags met kap, georiënteerd op provinciale weg en/of kanaal; op het 'achtererf' – met name direct ten noorden van het centrum – bedrijfsgebouwen met een 'grotere korrel', meest eenlaags met kap (met de noklijn haaks op provinciale weg en kanaal)
- Openbare ruimte langs de provinciale weg: grasbermen en vrijliggend fietspad (tweezijdig), hagen om oversteken te voorkomen
- Bij de oorspronkelijke boerderijen erfbeplanting bestaande uit hagen, fruitbomen en solitaire bomen
- Giethoorn, maar met het karakter van een wegdoorp
- Hoofdfunctie wonen, daarnaast verspreid enkele bedrijven, horeca en maatschappelijke functies, ten noorden van het centrum een clustering van bedrijvigheid (incl. bedrijfswoningen)

Kwaliteiten/waarden

- Ligging aan en zicht op/over (vaar)water
- Goed ontsloten – ligging aan/nabij provinciale weg
- De verspreid gelegen karakteristieke agrarische bebouwing als tastbare verwijzing naar de agrarische oorsprong
- Nabijheid van het historische en toeristische Giethoorn

- Natuur 'om de hoek'
- En, met bovenstaande ook toeristisch-recreatieve en economische waarde

Opgaven

- Verkeersveiligheid (provinciale weg) verbeteren
- Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit (vooral de uitstraling langs de provinciale weg met vlaggen, bebording en andere reclame-uitingen vraagt aandacht) – is dit Giethoorn?

Kansen

- Giethoorn is goed bereikbaar met het openbaar vervoer – over de weg. Het benutten van de mogelijkheden over water maakt ook de reis naar Giethoorn een bijzondere belevenis.

Richting

- Zet in op een kwaliteitsimpuls: verbeter de uitstraling en 'eigenheid' van deze hoofdontsluiting van Giethoorn

Hoe bereiken we dit?

- De uitstraling en eigenheid van deze hoofdontsluiting van Giethoorn is onder andere te verbeteren door:
 - bij nieuwbouw of verbouw aandacht te vragen voor een streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze
 - voor de inrichting van de openbare ruimte te kiezen voor een eenduidige inrichting en 'eerlijk' materiaalgebruik ("geen plastic road")
 - in te zetten op het terugbrengen van de hoeveelheid aan verwijsborden, vlaggen en andere reclame-uitingen
 - het anders organiseren van het parkeren ("het blik uit het zicht") en vergroenen van 'versteende' voortuinen/voorruimtes; dit vraagt mogelijk parkeerruimte elders?

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Woningsplitsing	Woningsplitsing is mogelijk bij monumentale en karakteristieke panden. Anders dan in het geldende bestemmingsplan staat daarbij niet de inhoudsmaat van het te splitsen pand voorop (splitsen mag vanaf een inhoud van 600m ³), maar de vraag of het toevoegen van woningen volkshuisvestelijk past, na splitsing per woning sprake is van een minimaal woonoppervlak ³⁵ van 100m ² per woning en het uiterlijk/ de karakteristiek van het pand niet gewijzigd wordt.
Nieuwe erven	Eventuele nieuwe erven worden landschappelijk ingepast met streek-eigen beplanting en erfinrichting.
Parkeren	Het parkeren wordt op eigen terrein – indien bereikbaar met de auto ³⁶ , of als rechthebbende op een ander terrein opgelost. Waar mogelijk wordt het parkeren zodanig landschappelijk (met streekeigen beplanting) ingepast op het achtererf dat de auto('s) niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.
Openheid landschap	Karakteristieke beplanting, de openheid van het landschap, belangrijke zichtlijnen en bestaand water worden niet aangetast.
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.

³⁵ Met dit woonoppervlak wordt verblijfsgebied bedoeld, minimaal hoog genoeg om te staan.

³⁶ In de in voorbereiding zijnde herziening van de huidige gemeentelijke Nota Parkeernormen wordt dit punt opgenomen, zodat voor Giethoorn niet langer geldt dat dit voor wat betreft parkeren wordt gezien als onderdeel van het buitengebied.

Nieuwe toeristische functies	Voor uitbreiding van het aantal hoofdzakelijk op toeristen gerichte souvenirwinkels/detailhandel, (dag)horeca, recreatiewoningen, vermaak en parkeerplaatsen zien we geen ruimte, tenzij: • sprake is van ondergeschikte detailhandel in ter plaatse (in Giethoorn) vervaardigde producten en streekproducten (onder randvoorwaarden die de hoofdfunctie garanderen) en • het een unieke toevoeging betreft die de eigenheid en kwaliteit van Giethoorn versterkt
Nieuwbouw	Nieuwbouw of verbouw wordt gerelateerd aan de bestaande maatschaal en hoog-laag verhoudingen in het deelgebied; daarbij is aandacht voor streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze. Ook hier is bouwen op Gieterse wijze gewenst, zij het wel op een schaal die aansluit bij de aard van de omgeving. Voor nieuwbouw van woningen geldt dat altijd een volkshuisvestelijke behoefte dient te worden aangetoond.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Voorstel concrete maatregelen

- In overleg met de provincie: herstel van de boomstructuur langs het kanaal
- Eveneens in overleg met de provincie (wegbeheerder): verminderen van de bebording langs de provinciale weg

Deelgebied Polder

Kenmerken

- Open landschap met uitgesproken agrarisch karakter
- Weidse vergezichten – ook op het historisch lint
- Hoofdfunctie agrarisch, daarnaast verspreid ook wonen, recreatie en andere (ondergeschikte) bedrijvigheid
- Polder Giethoorn: Grootchalig en geometrisch opgezet met een rationaal ontwateringsstelsel met hoofdwatergangen (o.a. tochten en grachten) en kavelsloten, laanbeplanting langs de hoofdwegen (ontginningsassen), agrarische erven op regelmatige afstand langs de wegen als groene/verdichte eilanden (door de erfbeplanting en singels rondom het erf) in het open landschap (erven liggen nooit tegenover elkaar)
- Gieterse Polder: oorspronkelijke smalle diepe kavels deels nog herkenbaar, deels herverkaveld/samengevoegd, ruilverkavelingserf centraal gelegen

Kwaliteiten/waarden

- Beide polders zijn van cultuurhistorische en landschappelijke waarde: de verschillende ontginningsperioden van de polders zijn afleesbaar door verschillen in verkaveling, bebouwing en erfinrichting
- Polder Giethoorn is op de moderne landbouw ingericht -> landbouwkundige en economische waarde
- De Gieterse Polder is één van de oudste polders in deze omgeving; de oorspronkelijke begrenzing en verkavelingsstructuur is nog herkenbaar in het landschap
- In beide polders:
 - De ervaring van ruimte door de openheid en weidse vergezichten
 - Natuur altijd nabij
 - De nabijheid van het historische en toeristische Giethoorn
 - Donkerte ("een te koesteren kwaliteit voor mens en dier")
 - En, met bovenstaande: de toeristisch-recreatieve waarde

Opgaven

- Herbestemming/transformatie vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), onder andere de locatie Rodermond
- De Gieterse Polder maken tot een ontmoetingsplek voor Giethoorn Noord en Giethoorn Zuid

Kansen

- In de polder zijn mogelijkheden voor het 'opsparen en bewaren' van water voor drogere tijden (voorraadvorming in het grond- en oppervlaktewatersysteem), - 'vernatting' die tegelijkertijd bij kan dragen aan het tegengaan van verdere bodemdaling en de CO₂-uitstoot die daar mee samenhangt.
- Dit biedt ook kansen voor (water)recreatie (zwemwater met een strandje bijvoorbeeld en/of punteren), natuurontwikkeling, ...

Richting

- Behoud de agrarische functie van de Polder Giethoorn - hier is ruimte voor schaalvergroting én verbreding
- Maak en houd de Gieterse Polder beleefbaar als landschappelijke eenheid; zet in op een kleinschalige, groen-blauwe en multifunctionele invulling die bijdraagt aan de wens één dorp te worden

Hoe bereiken we dit?

- Behoudens de eventuele ontwikkeling van de gele vlek terughoudend zijn met ontwikkelingen anders dan die gericht zijn op versterking van de agrarische functie van de Polder Giethoorn.
- De Gieterse Polder is als landschappelijke eenheid beleefbaar te maken door daar waar de oorspronkelijke begrenzing van de polder nauwelijks nog beleefbaar is (het zuid-westelijke deel), het oorspronkelijke dijkprofiel met begeleidende boomstructuur weer te herstellen.
- Ook het herstellen van de oorspronkelijke smalle strokenverkaveling door het uitgraven van gedempte sloten en de aanleg van fiets-/wandelpaden en indien mogelijk vaarverbindingen in de polder dragen bij aan het verbeteren van de beleefbaarheid.
- Transformatie van de locatie Rodermond tot centraal gelegen 'ontmoetingsruimte', met ruimte voor/ondersteund door functies waar de lokale gemeenschap elkaar treft; genoemd zijn (naast de fusieschool) onder andere sportvoorzieningen, een agrarische functie (zelfoogsttuin/volkstuinen in combinatie met educatie en/of zorg), ruimte voor de gondelvaart en andere evenementen.
- Eventuele nieuwe woonbebouwing zien we niet in, maar aan de rand van de polder, als een nieuw open bebouwingslint met de dijk als ruggengraat (bouwen op de hoger gelegen gronden), indien mogelijk ook ontsloten via het water; zo blijft de polder herkenbaar als landschappelijke eenheid, en kan de toekomstige invulling van de polder zoveel mogelijk gemeenschappelijk vorm krijgen.

Spelregels voor toekomstige ontwikkelingen

Thema	Regel
Nieuwbouw	De mogelijkheden voor toevoeging van bebouwing zijn beperkt binnen dit deelgebied en alleen toegestaan indien deze bijdragen aan versterking van de eigenheid en kwaliteit van het historische lint op locaties waar niet karakteristieke invullingen vervangen kunnen worden; iedere plek vraagt om maatwerk. Voor nieuwbouw van woningen geldt dat altijd een volkshuisvestelijke behoefte dient te worden aangetoond.

Nieuwe erven	Eventuele nieuwe erven worden landschappelijk ingepast met streek-eigen beplanting en erfinrichting.
Woningsplitsing	Woningsplitsing is mogelijk bij monumentale en karakteristieke panden. Anders dan in het geldende bestemmingsplan staat daarbij niet de inhoudsmaat van het te splitsen pand voorop (splitsen mag vanaf een inhoud van 750m ³), maar de vraag of het toevoegen van woningen volkshuisvestelijk past, na splitsing per woning sprake is van een minimaal woonoppervlak ³⁷ van 100m ² per woning en het uiterlijk/ de karakteristiek van het pand niet gewijzigd wordt.
Parkeren	Het parkeren wordt op eigen terrein opgelost – indien bereikbaar met de auto ³⁸ . Waar mogelijk wordt het parkeren op eigen terrein zodanig landschappelijk (met streek-eigen beplanting) ingepast op het achtererf dat de auto('s) niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.
Openheid landschap	Karakteristieke beplanting, de openheid van het landschap, belangrijke zichtlijnen en bestaand water worden niet aangetast.
Reclame	Voor reclame-uitingen geldt dat moet worden voldaan aan de in de bijlage Reclameregels opgenomen regels.
B&B's	Een Bed & Breakfast is alleen toegestaan als ondergeschikte functie (max 35% van het vloeroppervlak) in het hoofdgebouw (de woning). Het maximum aantal B&B slaapplekken bedraagt 4 slaapplekken per woning; het parkeren dient op particulier terrein opgelost te worden.

Aanvullende spelregels voor toekomstige ontwikkelingen in de Gieterse Polder

Thema	Regel
Behoeften lokale bewoners staan voorop bij ontwikkelingen	Bij ontwikkelingen in de Gieterse Polder staan de behoeften van lokale bewoners voorop (zoals de wens dat deze polder een verbindende werking tussen Giethoorn Noord en Giethoorn Zuid krijgt en de wens voor recreatieve uitloopheden en/of strandjes voor de lokale bevolking).
Fietsen / wandelen	Nieuwe fiets-/wanderverbindingen zijn ook toegankelijk voor de hulpdiensten, niet voor overig gemotoriseerd verkeer.
Verkeers-aantrekkende werking	We zien in of door de Gieterse Polder geen ruimte voor functies met een extra verkeersaantrekkende werking (ruimte voor ontmoeting staat voorop, in dat kader is de verblijfskwaliteit van belang).

³⁷ Met dit woonoppervlak wordt verblijfsgebied bedoeld, minimaal hoog genoeg om te staan.

³⁸ In de in voorbereiding zijnde herziening van de huidige gemeentelijke Nota Parkeernormen wordt dit punt opgenomen, zodat voor Giethoorn niet langer geldt dat dit voor wat betreft parkeren wordt gezien als onderdeel van het buitengebied.

Verplaatsen functies naar Gieterse Polder	Bij de afweging rond initiatieven voor verplaatsing van (een) functie(s) naar de Gieterse polder moeten de consequenties van het elders onttrekken van de functie(s) meegewogen worden.
Nieuwe toeristische functies	Voor uitbreiding van het aantal hoofdzakelijk op toeristen gerichte souvenirwinkels/detailhandel, (dag)horeca, recreatiewoningen, vermaak en parkeerplaatsen zien we in dit deelgebied geen ruimte, tenzij: • sprake is van ondergeschikte detailhandel in ter plaatse (in Giet-hoorn) vervaardigde producten en streekproducten en • het een unieke toevoeging betreft die de eigenheid en kwaliteit van Giethoorn versterkt
Functiewijziging	Eventuele functiewijzigingen veroorzaken geen (milieu)hinder ten opzichte van de woonomgeving en tasten het woon- en leefklimaat niet aan.

Voorstel concrete maatregelen

- Nadere uitwerking ideeën Gieterse Polder; omwonenden en andere belanghebbenden worden hier actief bij betrokken
- 'Gele vlek' voorlopig 'parkeren'
- Eerder al genoemd:
- Realisatie loswal bij de molen
- Nadere uitwerking parkeeroplossingen en alternatieven voor ontsluiting (inclusief 'doorrekening')
- Nadere uitwerking alternatieve fiets-, wandel- en vaarroutes
- Onderzoek mogelijkheden – ruimtelijk en financieel – om de 'nieuwbouw' noord via het water te verbinden met het omringende landschap en dorp

Gieters bouwen

Een belangrijk uitgangspunt van de visie Giethoorn is dat er overal “Gieters” wordt gebouwd. Dat wil niet zeggen dat overal op dezelfde manier moet worden gebouwd. Ook niet dat er overal moet worden gebouwd zoals dat ook in het verleden gebeurde. Gieters bouwen binnen het beschermd dorpsgezicht is niet hetzelfde als Gieters bouwen langs het kanaal of in de Polder Giethoorn.

De essentie van Gieters bouwen bestaat uit de volgende uitgangspunten:

- Nieuwbouw of verbouw wordt gerelateerd aan de bestaande maat-schaal en hoog-laag verhoudingen in het deelgebied; daarbij is aandacht voor streekeigen vormgeving, kleur- en materiaalkeuze.
- De bebouwing in de historische linten van Giethoorn is kleinschalig, bestaat uit één laag met een (rieten) kap, is uitgevoerd met een donker/terughoudend kleur- en materiaalgebruik en voegt zich in de omgeving.

Een visie is in eerste instantie niet bedoeld om uitputtende regels te formuleren voor de (beeld) kwaliteit van nieuw te bouwen gebouwen. Het concrete toetsingskader voor Gieters bouwen is opgenomen in de Welstandsnota.

	Realisatie loswal bij de molen
	Nadere uitwerking verkeers- en parkeeroplossingen (inclusief 'doorrekening')
	Nadere uitwerking alternatieve fiets-, wandel- en vaarroutes
	Verkeersbesluit de Bramen en oude Beulakerweg
	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte beschermd dorpsgezicht
	Nadere uitwerking omgeving Kulturhus (inclusief beeldkwaliteitsplan)
	Nadere uitwerking ideeën Gieterse polder
In samenhang met bovenstaande: onderzoek mogelijkheden - ruimtelijk en financieel - om de 'nieuwbouw' noord via het water te verbinden met het omringende landschap en dorp	
	Herstel boomstructuur langs het kanaal
	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte langs het kanaal (o.a. verminderen bebording)
	Project Streekeigen huis en erf
	Onderzoek vitaliteit verblijfsaccommodaties

Op weg naar uitvoering

Deze visie spreekt zich uit over de ruimtelijke ontwikkeling van Giethoorn. Waar gebeurt wat, waarom, op welke manier? Belangrijk daarbij is ook de vraag: op welk moment? De hoeveelheid ambities maakt duidelijk dat niet alles tegelijk kan; het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes is essentieel. Bovendien laat de actualiteit zien dat het soms moeilijk te voorspellen is wanneer de uitvoering van onderdelen ter hand kan worden genomen. In de uitvoeringsmatrix hieronder is een onderscheid gemaakt tussen ontwikkelingen die op korte termijn opgestart kunnen worden (binnen nu en 5 jaar) en ontwikkelingen op de langere termijn. Het accent ligt op voortzetten van datgene dat al in gang is gezet.³⁹

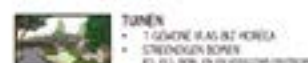
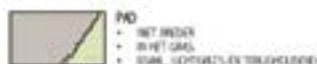
Sommige ambities of wensen laten zich moeilijk op korte termijn realiseren. Uitvoering geven aan deze ambities kan echter zo'n meerwaarde hebben voor Giethoorn dat ervoor gekozen is ook deze – lange termijn – wensen op te nemen in de visie. Dit biedt de mogelijkheid huidige en toekomstige ontwikkelingen af te stemmen op deze ambities; de ontwikkelingen op korte termijn kunnen bijdragen aan het realiseren van de wensen en mogen de ambities niet frustreren of onmogelijk maken.

start	wie?
z.s.m.	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
dit jaar	Gemeente trekker
nader te bepalen	provincie trekker
nader te bepalen	i.o.m. Provincie Overijssel (wegbeheerder)
nader te bepalen	p.m.
dit jaar	Provincie trekker

³⁹ Op dit moment wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma, waarin onder andere de onderdelen uit bovenstaande uitvoeringsmatrix een plek krijgen. Het uitvoeringsprogramma bevat straks ook een financiële paragraaf. Voor bepaalde onderdelen uit bovenstaande uitvoeringsmatrix is nog een nadere uitwerking noodzakelijk om zicht te krijgen op de financiële consequenties.

Bijlage I

Streefbeeld openbare ruimte:

Niet gewenste toekomstbeeld openbare ruimte:

Bijlage II

Reclamebeleid in Giethoorn

Wat mag er wel en niet in Giethoorn op het gebied van reclame?

Deze vraag is niet zomaar te beantwoorden. Voor het regelen van reclame heeft de gemeente verschillende instrumenten:

- Welstandsnota;
- Bestemmingsplan;
- Algemene plaatselijke verordening (Apv)
- Nadere regels voor het plaatsen van driehoeksreclameborden;
- Nadere regels voor het plaatsen van uitstallingen;
- Nadere regels voor het hebben van terrassen.

Al deze regels en beleidsstukken geven regels voor het voeren van reclame. Elk voor een eigen specifieke categorie/vorm van reclame.

Welstandsnota

Deze nota geeft regels voor reclame aan gebouwen/bouwwerken en voor reclame die als bouwwerk in de zin van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht worden beschouwd.

Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bepaalt het aantal en de plaats van bepaalde bouwwerken (bijvoorbeeld vlaggenmasten) en geeft regels voor reclame bij een beroep/bedrijf aan huis

Algemene plaatselijke verordening (Apv)

De Apv geeft regels voor het gebruik van de openbare ruimte binnen een gemeente. De regels hebben vooral betrekking op het reguleren van de openbare orde en veiligheid binnen de gemeente. Een gemeente heeft de mogelijkheid om voor reclame-uitingen die geen bouwwerk zijn, regels op te nemen in de Apv. Dit kan bijvoorbeeld door het vragen van een reclamevergunning voor vormen van reclame waarvoor geen vergunning voor het bouwen nodig is. In Steenwijkerland is er door de gemeenteraad voor gekozen om de reclamevergunning uit de Apv te halen. Er is dus geen Apv-vergunningstelsel meer voor het aanbrengen van reclame. Voor een aantal vormen van reclame/gebruik van de openbare ruimte waarbij een reclame een onderdeel kan zijn, heeft de gemeente Nadere regels gemaakt. Wordt daaraan voldaan, dan mag de reclame worden geplaatst.

Nadere regels voor het plaatsen van driehoeksreclameborden

Deze Nadere regels geven de voorschriften waaraan driehoeksreclameborden voor evenementen en andere activiteiten moeten voldoen om te worden geplaatst.

Nadere regels voor het plaatsen van uitstallingen

Deze Nadere regels geven aan waar uitstallingen geplaatst mogen worden en wat er wel en niet mag ten aanzien van uitstallingen. Hierin zijn ook regels opgenomen voor los geplaatste reclameborden.

Nadere regels voor het hebben van terrassen

Deze Nadere regels geven aan hoe groot een terras mag zijn en welke verplichtingen een exploitant van een terras heeft. Ook worden regels gegeven voor het terrasmeubilair (inclusief windschermen en parasols).

Welstandsnota

De Welstandsnota kent regels die voor heel Steenwijkerland gelden. Voor de beschermde stads- en dorpsgezichten zijn daarnaast een aantal specifieke regels opgesteld.

Algemene richtlijnen

1. Reclames moeten in maat, vorm, kleur, lichtintensiteit en sfeer rekening te houden met de stedenbouwkundige en architectonische situatie. Ook aan de grafische vormgeving worden kwaliteitseisen gesteld. Het reclameobject dient aan technische en constructieve eisen te voldoen.
2. Alle reclamevoorstellen worden aan de Welstandscommissie voorgelegd
3. Reclames moeten functiegebonden zijn. Dit betekent dat de relatie moet hebben met de situering en/of functie van het object waarop het is aangebracht.
4. Tijdelijke reclames voor een periode van ten hoogste twee aaneengesloten weken per jaar kunnen in afwijking van het voorgaande worden toegestaan. Vooraf moet contact opgenomen worden met de cluster bouwen en woningtoezicht van de afdeling VROM.
5. Illegale (zonder vergunning geplaatste) reclames komen niet in aanmerking voor een overgangsregeling en hiervoor zal alsnog een vergunning aangevraagd moeten worden, waarbij de vastgestelde welstandscriteria als leidraad dienst zullen doen. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van dergelijke reclames zal de tijdsduur waarin de reclame zonder vergunning aanwezig was mede in ogenschouw worden genomen.
6. Reclame dient bij voorkeur aangebracht te worden, waar het pand/perceel specifieke reclamemogelijkheden te bieden heeft, bijvoorbeeld op reclamevelden.
7. Reclame moet zoveel mogelijk worden geïntegreerd in de vormgeving van het gebouw/perceel.
8. Het uitzicht op verkeersborden en straatnaamborden mag niet belemmerd worden.

Richtlijnen omtrent het uiterlijk van reclame en verwijzingsborden

1. Vanwege de architectonische kenmerken van een gebouw geniet open belettering de voorkeur. Maat- en kleurstelling van de belettering moeten passen binnen het architectonisch gegeven.
 2. Lichtreclames met interval-verlichting (uitgezonderd lichtkranten) worden niet toegestaan met uitzondering van plaatsing op bedrijventerreinen, mits er geen flikkerend licht ontstaat.
 3. Buiten stedelijk gebied (*) zijn lichtreclames niet toegestaan en dienen de afmetingen van reclameborden in redelijke verhouding te staan ten opzichte van het object waarop of waaraan zij worden aangebracht. De welstandscommissie ziet op dit aspect.
 4. De oppervlakte van reclameborden die haaks op de gevel staan mag niet groter zijn dan 0,64 m² (0,8 x 0,8). Vorm en maat moeten passen binnen het architectonische beeld van gevel en straatprofiel.
 5. Borden: donker fond en lichte belettering.
 6. Geen reclame-uitingen op bruggen en vonders.
 7. Geen vergunningmogelijkheid voor reclame-uitingen die in eerdere saneringsacties of vergunningaanvragen de toets der kritiek niet hebben doorstaan.
 8. Geen vergunning voor activiteiten die bestemmingsplantechnisch of enige andere wettelijke bepaling niet zijn toegestaan.
 9. Gunstig welstadsadvies
 10. Geen verwijzingen indien een vanwege de overheid of andere instantie verwijzingsbordensysteem voorhanden is.
 11. Reclames uitsluitend op het terrein van de betreffende inrichting zelf.
 12. Géén plaatsnamen of verwijzingen daartoe in de tekst van de reclame.
- (*) Onder stedelijk gebied wordt binnen de werkingssfeer van deze richtlijnen verstaan uitsluitende de stedelijke bebouwing van Steenwijk, voor zover niet gelegen binnen de binnenstad zoals aangegeven op de bij deze richtlijnen behorende kaart, de kernen Oldemarkt, Blokzijl en Vollenhove.

Richtlijnen omtrent de plaats van reclame

1. Reclameobjecten dienen dicht bij de commerciële functie te worden aangebracht en dienen te worden beperkt tot de ruimte van de voorgevel tussen de begane grond en de eerste verdieping.
2. Aan panden met het uiterlijk van een winkel mag uitsluitende één reclamebord vlak tegen de gevel en één uithangbord loodrecht op de gevel worden geplaatst. Bij een hoekpand of een vrijstaand pand moet afhankelijk van de situatie worden beoordeeld waar reclame kan worden geplaatst.
3. Reclames buiten het bouwsilhouet, bijvoorbeeld op daken of dakgoten zijn niet toegestaan.
4. Reclames aan blinde gevel zijn alleen toegestaan als de stedenbouwkun-

dige en architectonische context dit toelaat en indien zij esthetisch bijzonder goed zijn verzorgd.

5. Reclame op zonneschermen, luifels en markiezen is niet toegestaan.
6. Borden van aanbouw, te huur en/of te koop dienen zoveel mogelijk de architectuur van het pand/perceel waarop ze worden aangebracht te respecteren.

Richtlijnen voor reclame binnen beschermde stads- en dorpsgezichten

Gunstig oordeel van de welstandscommissie, die voor dit onderdeel moet worden uitgebreid met een deskundig lid op het gebied van monumentenzorg.

Extra aandacht moet worden besteed aan de specifieke stedenbouwkundige en architectonische context waarin de reclame-uiting zal worden geplaatst.

Verwijzingsborden

Voor het beschermde dorpsgezicht van Giethoorn is een verwijlsbordensysteem aanwezig. De kleurstelling daarvan (witte letters op een donkergroen fond) is aangepast aan de bijzondere karakteristiek van het beschermde dorpsgezicht.

Er is een aantal objecten/functies die voor verwijzing in aanmerking komen.

Verwijzing is toegestaan ten behoeve van:

- toeristische/recreatieve objecten ((mini)campings, jachthavens, musea en dergelijke);
- motels, hotels en weggebonden restaurants;
- openbare gebouwen/instanties (gemeentehuis, bibliotheek, VVV en dergelijke);
- zalencentrum, congrescentrum, partycentrum, groepsverblijven en dergelijke;
- begraafplaatsen en crematoria;
- verzorgingstehuizen;
- parkeerplaatsen;
- voor Giethoorn tevens ten behoeve van de lokale bedrijven (mits gebruik wordt gemaakt van het centrale verwijlsbordensysteem).

Bestemmingsplan

In het bestemmingsplan worden ook beperkingen opgelegd aan de mogelijkheid voor het plaatsen van reclameobjecten. Per perceel is maximaal 1 vlaggenmast toegestaan (binnen het beschermde dorpsgezicht) en bij een bedrijf of beroep aan huis mag maximaal 1 reclame-uiting worden aangebracht. Die mag een maximale omvang hebben van 20 x 30 centimeter.

Nadere regels voor het plaatsen van driehoeksreclameborden

Het vroegere vergunningenstelsel op grond van de Algemene plaatselijke verordening is vervangen door algemene regels. Wanneer voldaan wordt aan deze regels, mogen de driehoeksreclameborden worden geplaatst.

1. Algemene voorwaarden

1. Het plaatsen van driehoeksreclameborden is alleen toegestaan voor evenementen en activiteiten die voldoen aan de volgende criteria.
Het evenement/de activiteit:
 - heeft een tijdelijk karakter;
 - is voor een breed publiek (particulieren/consumenten en instellingen) toegankelijk;
 - heeft een sociaal-cultureel karakter of een maatschappelijk belang;
 - mag geen betrekking hebben op een bepaald commercieel merk of product;
 - heeft geen betrekking op tijdelijke prijskortingen of commerciële acties voor een product of een deel van het assortiment;
 - mag niet gericht zijn op bedrijven (business-to-businesscommunicatie);
 - mag geen betrekking hebben op alcohol- en tabaksproducten;
 - moet ethisch passen in het gemeentelijk beleid.
2. De aangekondigde evenementen en activiteiten moeten binnen de gemeente Steenwijkerland plaatsvinden of uitstraling hebben c.q. van belang zijn voor inwoners en bezoekers van Steenwijkerland.
3. De driehoeksreclameborden mogen alleen in een metalen frame en rond lantaarnpalen worden geplaatst.
4. Voor eenzelfde activiteit mogen maar één keer per kwartaal driehoeksreclameborden worden geplaatst.
5. De minimumafstand tussen de driehoeksreclameborden bedraagt 50 meter.
6. Plaatsing is niet toegestaan binnen een afstand van 100 meter van een rotonde, voetgangersoversteekplaats, kruising of andere aansluiting met een openbare weg.
7. Plaatsing rondom verkeersborden of bomen is verboden.
8. Plaatsing is alleen mogelijk langs de wegen die staan vermeld in de tabel

in artikel 3. Voor zover dit provinciale wegen zijn, is plaatsing alleen mogelijk als de provincie daarvoor toestemming heeft verleend.

9. Op elke driehoeksreclamebord moet een contactpersoon met zijn telefoonnummer, datum van plaatsing en datum van verwijdering van het bord staan vermeld.

2. Plaatsingsperiode

1. Plaatsing mag gedurende een periode van maximaal 2 weken op de in artikel 3 aangewezen locaties, direct voorafgaande aan de datum van het evenement of de activiteit.
2. De driehoeksreclameborden moeten binnen 3 dagen na afloop van het evenement of de activiteit worden verwijderd.

3. Aangewezen locaties en aantal

Plaats	Aantal	Toegestane wegen
Giethoorn	4	Beulakerweg

Nadere regels voor het plaatsen van uitstallingen

Uitstalling: alle losse voorwerpen die op of aan de weg, voor of aan een winkel-, horeca- of ander bedrijfspand, worden of zijn geplaatst ter versiering, ter verfraaiing of anderszins en waarmee kennelijk beoogd wordt het commerciële belang van een bedrijf te dienen.

De Nadere regels zijn een uitwerking van het bepaalde in artikel 2:10 van de Apv: Het plaatsen van voorwerpen **op, aan of boven een openbare plaats in strijd met de publieke functie van de plaats.**

Dit artikel luidt als volgt:

1. Het is verboden de weg, een weggedeelte of andere openbare plaats anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, indien het voorwerp of beoogde gebruik:
 - a. door zijn omvang, vormgeving, constructie of plaats van bevestiging schade toebrengt aan de openbare plaats;
 - b. gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan;
 - c. een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van de openbare plaats;
 - d. hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand;
 - e. een oudejaarshuisje betreft.

De nadere regels hebben alleen betrekking op uitstallingen op de openbare weg en niet voor de uitstallingen die op particulier terrein staan!

Uitstallingen op de openbare weg moeten aan de volgende punten voldoen:

- uitstallingen mogen alleen geplaatst zijn gedurende de openingstijden van de winkel/het bedrijf;
- de uitstalling mag alleen worden geplaatst op trottoirs in voetgangersgebieden dan wel winkelpromenadegebieden;
- de uitstalling mag over de gehele (voor)gevelbreedte van het pand waarin het bedrijf is gevestigd, worden geplaatst;
- Daar waar in binnen het voetgangersgebied/winkelpromenadegebied geen markering (markering ligt alleen in Steenwijk) is aangebracht, moet de uitstalling binnen een strook van 1,50 meter gemeten vanuit de voor-gevel blijven. Voor hulpverleningsverkeer dient te allen tijde een vrije doorgang van tenminste 3,50 meter gewaarborgd te blijven;
- In de gebieden waar trottoirs naast de rijbaan aanwezig zijn, mag de uitstalling alleen plaats vinden op het trottoir. Voor voetgangers dient tenminste een 1,50 meter brede en vrije doorloopruimte gewaarborgd te blijven op het trottoir.
- Wanneer niet onmiddellijk vanuit de voorgevel kan worden uitgesteld, dient omtrent de plaatsing van de uitstalling overleg te worden gepleegd en overeenstemming tot worden bereikt met een daartoe aangewezen ambtenaar.
- In de uitstalling mogen alleen artikelen worden uitgesteld die tot het branchepatroon van de winkel/het bedrijf behoren.
- De uitstalling mag alleen bestaan uit verplaatsbare objecten.
- Het ophangen van goederen aan een luifel, zonnescherf en dergelijke is verboden.
- Aan de uitstalling mogen zich geen scherp uitstekende delen bevinden.
- Los geplaatste reclameborden mogen geen grotere afmeting hebben dan 1,20 meter x 0,80 meter.
- De uitstalling mag niet worden geplaatst:
 - op brandkranen;
 - op afwateringen;
 - voor nooduitgangen;
 - op of voor de toegang die ten dienste staat van gehandicapten.

Nadere regels voor het hebben van terrassen

Terras: een buiten de besloten ruimte van een (horeca-)inrichting gelegen deel van die inrichting waar zit- en/of stagelegenheid kan worden geboden en waar tegen betaling dranken kunnen worden geschonken of spijsen kunnen worden verstrekt voor directe consumptie.

De Nadere regels zijn een uitwerking van het bepaalde in artikel 2:10 van de Apv: Het plaatsen van voorwerpen **op, aan of boven een openbare plaats in strijd met de publieke functie van de plaats.**

Deze nadere regels voor terrassen hebben alleen betrekking op terrassen op de openbare weg en gelden niet voor de terrassen die op particulier terrein staan!

Terrassen in de openbare ruimte moeten aan de volgende punten voldoen:

- Niet breder dan de gevel van de inrichting waartoe het terras behoort.
- In straten die als voetgangersgebied zijn ingericht zonder dat er een afwateringslijn (zwarte lijn, alleen in Steenwijk) is gemarkeerd, moet te allen tijde een vrije doorgangsruijnte van 3,50 meter beschikbaar blijven.
- In straten met een rijbaan en trottoirs mag alleen een terras worden geplaatst als op het trottoir een vrije doorgang van minimaal 1,50 meter voor voetgangers overblijft.
- Het terras moet voldoen aan de sluitingstijden die in de Nadere regels zijn uitgewerkt.
- De exploitant van het terras moet het terras en de directe omgeving tijdens de uren dat het terras wordt gebruikt in nette staat houden
- Afval moet regelmatig, in ieder geval na sluiting van het terras aan het einde van iedere dag, worden verwijderd van het terras en de directe omgeving.
- Terrasmeubilair is toegestaan mits:
 - het niet (nagel)vast aan de grond wordt bevestigd;
 - derden geen hinder van het meubilair ondervinden;
 - het meubilair geen belemmering vormt voor het schoonmaken en -houden van de openbare ruimte;
 - geplaatst wordt binnen de grenzen van het betreffende terras en het de grenzen daarvan niet overschrijdt;
 - in beschermde stads- en dorpsgezichten het terrasmeubilair (inclusief windschermen en parasols) effen en gedekt van kleur is;
 - een omgevingsvergunning is verstrekt wanneer daarvoor een vergunningplicht is.
- Voor windschermen geldt daarnaast dat:

- ze wel (nagel)vast aan de grond mogen worden bevestigd wanneer daarvoor een omgevingsvergunning is verleend;
- ze gemakkelijk te verwijderen moeten zijn;
- ze alleen aan de zijkanten van een gevelterras mogen worden geplaatst, met inachtneming van de volgende bepalingen:
 - de totale lengte van de windschermen per zijkant mag niet meer bedragen dan de diepte van het terras met een maximum van 5 meter gemeten vanaf de gevel;
 - de hoogte van een windscherm mag maximaal 1,50 meter hoog zijn.
- ze tot een hoogte van maximaal 1 meter, gerekend vanaf de grond, gemaakt mogen zijn van (on)doorzichtig materiaal; daarboven moet het windscherm uit transparant (onbreekbaar) materiaal bestaan.
- Voor parasols geldt daarnaast dat:
 - ze wel (nagel)vast aan de grond mogen worden bevestigd wanneer daarvoor een omgevingsvergunning is verleend;
 - ze gemakkelijk te verwijderen moeten zijn
 - ze gemaakt zijn van tentdoek of vergelijkbaar materiaal
 - de onderkant van de volant minimaal 2,10 meter boven de grond hangt
 - de parasol niet groter is dan het terras.
- Het terrasmeubilair moet, wanneer het niet in gebruik is, inpandig of binnen een afstand van maximaal 1 meter vanaf de gevel opgestapeld worden.

Colofon

Werkgroepleden

Gieters Belang: Manette Baggen en Tanja Tuenten

Giethoorn Onderneemt: Harry Arendshorst en Frederik Visser

Gemeente Steenwijkerland: Trudy van Es en Ger Lindeman

Foto's (op paginanummer):

Harry Arendshorst: 6, 23, 30

Harro Pruijssen: 15

Creative Commons: 4, 20

MarketingOost: 8 linksboven, 27 middenboven en rechts

Olena Palaguta / Shutterstock: coverbeeld

Ververidis Vasilis / Shutterstock: 8 rechtsboven

Fokke Baarsen: 8 onder

Theo de Witte: 40 midden, 41 links

Prostooleh / Freepik: 12

Creative art / Freepik: 12

Fanjianhua / Freepik: 12

Metamorworks / Shutterstock: 12

GrootOom / Shutterstock: 12

Energiecoöperatie De Wieden-Weerribben: 16

Sander de Knegt: 80, 81

Trudy van Es

Grafisch ontwerp

Judy Ballast

Disclaimer:

De makers van dit rapport hebben geprobeerd bij de samenstelling alle rechthebbenden op copyright te achterhalen.

Mocht er een foto zonder toestemming van rechthebbenden zijn gebruikt, dan verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

© gemeente Steenwijkerland 2020